

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Засоби створення образу міста у сучасній американській поезії та їх
переклад українською мовою»

Студентки групи МПа 02-21
факультету германської філології
та перекладу
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад
(англійська мова і друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Задорожної Діани Русланівни

Допущена до захисту
«_____» _____ 2022 року

Завідувач кафедри теорії і практики
перекладу з англійської мови

_____ доц. Мелько Х.Б.
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
доцент Подсевак К.С.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка:ЄКТС _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Department of Theory and Practice of Translation from
the English Language

Master Degree Thesis in Translation Studies

**under the title: “Means of creating the image of the city in modern American poetry
and their translation into Ukrainian”**

Group MPa 02-21
Department of German
Language and Translation
Educational Programme Translation
Studies: Specialized Translation
(English and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Diana R. Zadorozhna

Research supervisor:
K.S. Podsievak
Candidate of Philology,
Associate Professor

Kyiv – 2022

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Затверджую:

Завідувач кафедри теорії і практики
перекладу з англійської мови

_____ (підпис)

доц. Мелько Х.Б.

“10” вересня 2021 р.

ЗАВДАННЯ

**на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства
студентки I курсу групи факультету германської філології і перекладу
КНЛУ**

Задорожної Діани Русланівни

(ПІБ студента)

**спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад
включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство:
професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)**

**Тема роботи _ Засоби створення образу міста у сучасній американській поезії та їх
переклад українською мовою. Means of creating the image of the city in modern American poetry
and their translation into Ukrainian**

Науковий керівник Ніконова Віра Григорівна

Дата видачі завдання “10” вересня 2021 р. _____

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2021 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2020 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2021 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2022 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2022 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2022 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	07 жовтня 2022 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2022 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2022 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки) _____ курсу групи _____ факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), , перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова) _____

(ПІБ студента)

за темою _____

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити √ або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	_____ усі компоненти присутні , _____ один компонент відсутній _____ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ незначні помилки в оформленні _____ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____

Кваліфікаційна робота _____ може бути (не може бути)
(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

_____ (підпис керівника)

_____ (ПІБ керівника)

” ___ ” _____ 2021 року

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студента(ки) _____ курсу групи _____ факультету германської філології і перекладу 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

(ПІБ студента)

за темою _____

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — загалом 10 балів (усі компоненти присутні – 10 , один компонент відсутній – 5 , декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи у форматуванні – 8 , незначні помилки в оформленні – 6 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки у формулюваннях – 6 , суттєві помилки у формулюваннях – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві помилки у формулюваннях – 8 , недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6 , відсутній критичний аналіз наукових праць – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , неповне висвітлення результатів дослідження – 6 , часткове висвітлення результатів дослідження – 4 , не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

(ПІБ рецензента)

(підпис рецензента

”___” _____ 2021 р

ЗМІСТ

ВСТУП	1
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ОБРАЗНИХ ЗАСОБІВ І ПРЯМИХ НОМІНАЦІЙ У ПОЕТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	3
1.1 Специфіка поетичної мови.....	3
1.2 Проблеми художнього перекладу поезії	7
1.3 Особливості американського поетичного дискурсу	13
Висновки до розділу 1	18
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ОБРАЗНИХ ЗАСОБІВ І ПРЯМИХ НОМІНАЦІЙ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ МІСТА В СУЧАСНІЙ АМЕРИКАНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ	19
2.1 Засоби створення образу міста у поетичному дискурсі	19
2.1.1. Метафора як засіб створення образу міста у поетичному дискурсі	19
2.1.1.1. Персоніфікація	23
2.1.2 Порівняння як засіб створення образу міста у поетичному дискурсі..	31
2.1.3 Метонімія як засіб створення образу міста у поетичному дискурсі....	34
2.2 Використання прямих номінацій для створення образу міста в поетичному дискурсі.....	38
Висновки до розділу 2.....	41
РОЗДІЛ 3 ВІДТВОРЕННЯ ЗАСОБІВ СТВОРЕННЯ МІСТА У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ПОЕТИЧНОГО ДИСКУРСУ	42
3.1 Використання лексико-семантичних перекладацьких трансформацій при відтворенні образу міста в американській поезії в українських перекладах	42
3.2 Використання лексико-граматичних перекладацьких трансформацій при відтворенні образу міста в американській поезії українською мовою	45
3.3 Застосування транскодування при відтворенні образу міста в американській поезії українською мовою	57
Висновки до розділу 3.....	42
ВИСНОВКИ	68
SUMMARY	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	79

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	80
ДОДАТОК «Засоби створення образу міста та їх відображення в українському перекладі».....	87

ВСТУП

Поезія існує вже майже чотири тисячі років. Як і інші форми літератури, поезія створюється, щоб поділитися ідеями, виразити емоції та створити образи.

У поезії та літературі образність — це використання образної мови для викликання чуттєвих переживань у читача. Вдале використання поетом описової мови підігрує почуттям читача, створюючи для нього картини, смаки, запахи, звуки, внутрішні та зовнішні відчуття та навіть емоції.

З початком процесу урбанізації, місто стало осередком культурного життя людини, а також темою для багатьох творів художньої літератури, а зокрема й поезії. Місто є центром утопій та антиутопій, місто представляє людське існування у різних його формах. Таким чином, окреме місто можна розглядати як вираження культури чи фази цивілізації, наприклад Лондон в дев'ятнадцятому столітті став репрезентативним образом промислового капіталізму, а Нью-Йорк сьогодення є уособленням сучасного життя. Література прославляє місто як найвище вираження багатства, енергії, суміші стилів життя і, навпаки, як репрезентацію хвороб сучасного суспільства, його анонімності, егоїзму, пригнічення та тривоги.

Темою цієї роботи є «Засоби створення образу міста в сучасній американській поезії та їх переклад українською мовою».

Актуальність роботи полягає в тому, що, на нашу думку, ця тема є мало дослідженою і потребує подальшого розкриття.

Метою роботи є дослідження засобів створення образу міста в сучасній американській поезії та їх переклад українською мовою.

Для досягнення цієї мети необхідно виконати такі завдання:

- розглянути специфіку поетичної мови;
- з'ясувати в чому полягають проблеми художнього перекладу поезії;
- проаналізувати особливості американського поетичного дискурсу та специфіку його перекладу;
- проаналізувати образні засоби та прямі номінації, що слугують засобом створення образу міста в поетичному дискурсі;

•проаналізувати застосування перекладацьких трансформації у відтворенні українською мовою образів міста в поетичних текстах.

Об'єктом дослідження виступає поетична мова та образні засоби, що використовуються для створення образу міста.

Предметом дослідження образні засоби створення образу міста в американському поетичному дискурсі та особливості їх перекладу українською мовою.

Матеріалами дослідження є поетичні тексти, що належать до американського літературного дискурсу.

Методами дослідження є аналіз теоретичних напрацювань з теорії перекладу, метод пасивного лінгвістичного спостереження, метод опису лексичного матеріалу для його класифікації та систематизації, порівняльно-зіставний аналіз мови оригіналу та перекладу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що предметом дослідження є образні засоби створення образу міста в американському поетичному дискурсі та їх переклад українською.

Теоретичне значення наукової роботи полягає у виявленні проблем при виборі адекватних перекладацьких стратегій при перекладі текстів, що належать до поетичного дискурсу.

Практичне значення роботи полягає в тому, що одержані результати можуть бути застосовані для подальших досліджень засобів створення образу міста в поетичному дискурсі та проблем їх перекладу українською мовою, а також в тому, що робота може бути застосована у викладанні курсів з інтерпретації тексту та поетичного перекладу.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів з висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи, списку використаних джерел, додатку та резюме.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ОБРАЗНИХ ЗАСОБІВ І ПРЯМИХ НОМІНАЦІЙ У ПОЕТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

1.1 Специфіка поетичної мови

Щоб визначити поетичну функцію мови, слід спочатку точно визначити поняття поетичної мови. Але перед цим необхідно встановити визначення мови та її основної функції. Мова — це система різних мовних знаків (фонетичних, морфологічних, синтаксичних і лексичних), які перебувають у взаємовизначальних і взаємодоповнювальних відносинах. Щоб мати можливість функціонувати як засіб спілкування, мова повинна мати певні елементи, які є спільними для всіх членів мовної спільноти. У процесі використання мова може реалізовуватися різними способами. У результаті одного з них породжується поетична мова.

Феномен поетичної мови є предметом дослідження багатьох дисциплін: риторики, філософії, лінгвістики, металінгвістики, стилістики, поезики, літературознавства тощо.

Вивчення поняття поетичної мови почалося ще з часів античності та триває й до сьогодні. Цим питанням займалися древні оратори (Вергілій, Цицерон) та філософи (Аристотель, М. Бахтін, Г.-Г. Гадамер, Н. Буало, У. Еко, Р. Барт), літературознавці (Ш. Бодлер, Б. Ейхенбаум, Б. Бойчук, І. Франко, О. Чичерін), лінгвісти (Ф. де Сосюр, І. Гальперін, О. Потебня, Л. Щерба), науковці з галузі лінгвопоетики (Л. Мацько, О. Сидоренко, Л. Ставицька, С. Єрмоленко).

Аристотель у своєму філософському трактаті «Поетика» стверджує, що поява поезії спричинена наслідуванням людиною навколишнього світу. Окрім цього, в своїй праці давньогрецький філософ розмірковує про зв'язок автора з читачем та обґрунтовує закономірності та принципи побудови поетичної (художньої) мови. [3:136]

У трактаті «Мистецтво поетичне» Н. Буало, французький теоретик класицизму, розмірковує про зміст та ритміку поетичного твору. [7:91] Для

Буало поетична мова - це засіб вираження вишуканої форми як чогось самодостатнього, оригінального.

Видатний український письменник та літературознавець І. Франко стверджував, що поетична мова — частина індивідуально-авторського світобачення, ідеостилу, і є способом зображення вираження людського світобачення і висловлення наших думок. [38:116]. „Ціль поезії — викликати в душі читателя живі образи тих людей чи речей, котрі нам малює поет, і ними будить ті самі почуття, які проймали душу поета в хвили, коли творив ті образи” [39:29].

Німецький психоаналітик З. Фройд у статті «Поет і фантазування» розмірковує про творчий процес, зазначаючи, що «Поет витворює світ фантазії, який сприймає дуже серйозно, тобто він, поет, переповнений дуже багатьма почуттями, які у той же час він рідко відділяє від дійсності» [18:85]. Науковець також зазначає, що віршостворення — сокровений, інтимний процес, і що вірш проходить через декілька стадій перед появою остаточного тексту.

В свою чергу науковиця Ш. Бенджамін ґрунтує свій підхід до розуміння поетичної мови на іншій теорії Фрейда. У своїй праці «Про специфіку поетичної мови» (“On the distinctiveness of poetic language”) Шошана Бенджамін стверджує, що поняття «поетична мова» має існувати на рівні з поняттями «звичайної» та «розмовної» мови, наполягаючи на тому, що потрібно розглядати поетичну мову як особливий засіб вираження. Такий підхід неодноразово критикувався науковцями починаючи з другої половини 20-го століття, найбільше представниками компаративного підходу. (М. Л. Пратт [63], М. Перлофф). Компаративісти стверджували, що неможливо розглядати художню мову як окреме явище, за неможливості прослідковування рис, які притаманні виключно художній літературі. [90]

М.Л. Пратт застосовує компаративний метод, запозичений з фонології. Вона досліджує прояв «особливих» рис поетичної мови в художньому та нелітературному дискурсах і приходить до радикального висновку, що літературна мова взагалі не має особливих рис. Значить, концепція літератури як

специфічної категорії не має сенсу і нема чого говорити також про «специфічність» поетичної мови. [65:91]

В основу її підходу до поетичної мови Бенджамін поклала теорію сновидінь З. Фрейда, яка не тільки пояснює природу снів та причину їх появи, а ще й пропонує способи її інтерпретації. Науковиця запозичує набір рис, що характерний не тільки для сновидінь, а й для поетичного тексту. Вона вважає, що і метод інтерпретації сновидінь значною мірою можна застосувати й до інтерпретації поетичних текстів. В своїй теорії Бенджамін виділяє цілий ряд мовних особливостей, що асоціюються з поетичною мовою. До рис, спільних для поетичної мови та до мови сновидінь, вона відносить: символічність вираження, живописність репрезентації, багатозначність, двоїстість, аллюзивність. [65:96] Таким чином Ш. Бенджамін визначає «поетичну мову» як метафоричний термін, що стосується засобів, за допомогою яких автори створюють художні\поетичні твори. Так само як і «мова сновидінь», яка відноситься до засобів, за допомогою яких несвідоме створює сновидіння, є метафорою. За авторкою статті, обидва явища є системами вираження. [65:90]

Іван Фонагі у своїй праці «Форма і функція поетичної мови» стверджує, що «поетична мова — це наполовину вираження, наполовину діяльність, що знаходиться посередині між реальністю та концептуальним, словесним відображенням реальності.».[46:107] Науковець також вбачає читача як повноцінного учасника творчого процесу, оскільки автор залишає інтерпретацію метафор читачеві і кожен може тлумачити прочитане по-різному. Фонагі також обговорює рису, притаманну всім поетичним творам — здатність передавати великий об'єм інформації за допомогою коротких текстів. Автор зазначає, що висока економія поетичних структур може бути досягнена лише завдяки художньо точним, влучним й особистісним висловам. [46:106] У статті також зазначається, що жоден з поетичних елементів не є виключно специфічним для поезії, вказуючи на те, емфатичний порядок слів відіграє величезну роль у мовленні, а метафори притаманні повсякденній мові і незамінні в науці, виходячи до висновку, що «поетична мова в цілому, як сукупність усіх цих ознак

є особливим видом спілкування, необхідним вираженням поетичної думки».
[46:107]

У сучасній лінгвістиці термін «поетична мова» уживається на позначення трьох мовно-культурних явищ: «1) мова віршованої поезії, або віршована мова (у протиставленні поняттю мова прози); 2) мова художньої літератури з її визначальною естетичною функцією; 3) система мовно-виражальних засобів, орієнтованих на досягнення ефекту високого стилю, незвичного для буденного спілкування».

Поняття «поетична мова» походить з того часу, коли літературу називали поезією або поетичним мистецтвом. Воно використовувалося не лише для позначення використання природної мови в поезії, а й для використання мови в усіх видах літературних текстів. Сьогодні поетичну мову визначають як «специфічну організацію мовленнєвої послідовності, яка визнається як художнє моделювання мовного матеріалу». Таке визначення поетичної мови означає необхідність додаткової сегментації та організації мовного ряду, варіації синтаксичного порядку, переплетення мовних одиниць, з'єднання різних семантичних категорій, частого вживання тропів, використання певного числа граматичних конструкцій, слів і зворотів, порушення мовних норм на всіх рівнях.
[6:57]

Том Джонс у своїй праці «Поетична мова. Теорія та практика від Ренесансу до сьогодення» стверджує, що поетичну мову, як будь-яку іншу мову, слід класифікувати за її цілями, функціями. За Джонсом, поетична мова — мова, в якій естетична(поетична) функція домінує, таким чином змушує людей зосереджуватися на самій мові. Автор вказує на парадокс присутній у функціональному визначенні поетичної мови: «естетичний ефект — мета поетичного вираження. Однак естетична функція, яка, таким чином, домінує в поетичній мові (будучи лише супутнім явищем в інших функціональних мовах), концентрує увагу на самому мовному знаку — отже, це прямо протилежне практичній спрямованості на мету, якою в мові є спілкування». Поетична мова зосереджує увагу на самій мові. Вона не поділяє характеру інших цілей і функцій

мови, передаючи певний вид інформації. [67] Мукаровський [58], далі визначає ще одну мету цієї рефлексивної мови: саме завдяки своїй естетичній «самоорієнтованості» поетична мова більше, ніж інші функціональні мови, придатна для постійного відродження ставлення людини до мови та відношення мови до дійсності, для постійного по-новому розкриття внутрішньої організації мовного знака, для показ нових можливостей його використання.

Вивчення поетичної мови можна простежити з глибокої давнини. Писання стародавніх греків є основою сучасних наукових досліджень. Сьогодні мову поетичних текстів аналізують по-різному, її вивченням займаються філософи, психологи, літературознавці, лінгвісти.

Враховуючи досягнення риторики, психології, філософії тощо, сучасні лінгвісти розглядають поетичну мову як систему мовних і виражальних засобів і використовують її для досягнення певних стилістичних ефектів. Вони аналізують особливості мовної особистості поета, соціально-культурні умови творчості, джерело поетичної мови окремого поета, вживання різних лексичних одиниць, національний світогляд поета, когнітивно-лінгвістичні методи аналізу поетичної творчості.

1.2 Проблеми художнього перекладу поезії

З мови починається кожна дилема перекладознавства. Однак у процес перекладу залучені й екстралінгвальні фактори. [13] Таке твердження легко знаходить підтвердження в процесі художнього перекладу. [2:URL] Художній переклад – це відтворення літературного тексту засобами іншої мови з якомога повнішим збереженням його мистецьких якостей, це «відображення думок і почуттів автора прозового або поетичного першотвору за допомогою іншої мови, перевтілення його образів у матеріал іншої мови».[26:3]

Основними характеристиками поезії є висока текстова організація, присутність або відсутність римування, образність, ритм [27:105-106]. У процесі перекладу важливим є не лише заміна тексту однієї мови на лексично

еквівалентний текст іншою мовою, а й перенесення інформації між різними культурами, спільнотами та цілими епохами. [24:97]

Художній, а особливо поетичний переклад – робота, що вимагає досвіченості та наявності обширної бази знань, а не тільки галузевих, а й загальних [6:11]. Завдання художнього перекладу частково збігаються з іншими напрямками перекладу [1:37]. Основне завдання художнього перекладу – відтворити текст-джерело засобами іншої мови якнайточніше [4:7]. Художній переклад характеризується виразністю, коннотативністю, символізмом, зосередженням уваги як на формі, так і на змісті, суб'єктивністю, допустимістю множинної інтерпретації, існуванням поза часовими рамками та універсальністю, використанням спеціальних прийомів для збільшення комунікативного ефекту, тенденцією до відхилення від мовлення. [43:105]

Переклад художніх текстів, зокрема і поезії, беззаперечно є однією із найскладніших галузей перекладу. Перекладач поезії повинен не тільки досконало володіти обома мовами, але й мати талант поета. Через високу образність, метафоричність і структурну організацію поетичних текстів перекладач не може покладатися на засоби машинного перекладу [16:56]. Або на буквальный чи вільний переклад [19]. В поетичному перекладі адекватність перекладу переважає над еквівалентністю. Прагматичне поняття адекватності ґрунтується на відповідності цілісного враження та емоційної реакції, яка досягається при прочитанні перекладу в порівнянні з оригінальним твором.

При перекладі художніх текстів допускається велике відхилення від тексту-оригіналу, оскільки головною задачею перекладача є передача експресивних, естетичних та емоційних характеристик тексту. [11]

Проблема перекладу художньої літератури, особливо поезії, давно хвилює митців. Теоретичні перекладознавчі дослідження переконливо доводять, що навіть найкращий, найдосконаліший і високо оцінений переклад не може забезпечити повної відповідності тексту-оригіналу. [26:45]

Серед функцій літературних творів, з-поміж інших, виділяють естетичну та експресивну функції. Естетична функція твору має підкреслювати красу

слова, образність мови, метафори тощо. Тоді як експресивна функція має висувати думку (або процес мислення), емоцію тощо письменника. [50] Під час перекладу художніх творів не достатньо передачі структурно-змістовного аспекту оригіналу, перекладач повинен втілити всі ці якості у перекладі. [23:53] Для цього перекладачеві потрібно не тільки досконало володіти іноземною мовою, а й бути обізнаним в культурі, історії літератури та бути знайомим з авторським ідеостилем. Адекватний переклад повинен передавати ідею оригіналу, авторський задум та настрій, дотримуватися стилю оригінального тексту. [29]

Окрім адекватності, перекладач повинен точно дібрати мовні еквіваленти, щоб забезпечити передачу виразності та образності поетичного тексту [12:54]. Перекладознавчі студії активно вивчають проблему еквівалентності перекладу. [8:25] Вчені стверджують, що еквівалентність можлива на п'яти рівнях [37:URL]:

- на першому рівні еквівалентності текст перекладу співставний з оригіналом тільки тим, що передає початкову мету комунікації. [54:117]

Предметом художнього перекладу є ідейно-образна структура тексту-оригіналу. Отже, предметом художнього перекладу є ідейно-образна структура першотвору. «Ідейно-образна структура – це пов'язані авторською ідеєю найважливіші образи твору, які обумовлюють усім багатством своїх взаємин неповторну своєрідність даного роману, новели чи поезії. Визначальні елементи цієї структури, втілені в мові, можуть розташовуватися на різних рівнях мовної ієрархії (від фонологічного до синтаксичного), що вимагає відтворення їх в перекладі на тих же рівнях» [25:187-188].

Вивченням проблем перекладу поезії займалися такі вчені як Я. Мукаржовський («Структуральна поетика», 1996), Ю. М. Лотман («Про поетів та поезію», 1996) В. М. Жирмунський («Поетика російської поезії», 2001), Ів Бонфуа («On the Translation of Form in Poetry»), Суген Харіянто («Problems in Translating Poetry»), Хоссейн Вахід Дастанджерді, Хааді Хакімшафааї, Захра Джаннесаарі («Translation of Poetry: Towards a Practical Model for Translation

Analysis and Assessment of Poetic Discourse», 2008), Андреа Кенесі («Poetry Translation through Reception and Cognition: The Proof of Translation is in the Reading», 2010), Жан Боазе-Бейер («The Routledge Handbook of Translation Studies», 2013) та інші.

Багато науковців вважають переклад віршованих творів неможливим: крім труднощів, пов'язаних з вивченням форм, звуків і асоціацій, перекладачеві доводиться створювати вірш у мові перекладу[60:24]. Коли перекладається традиційно структурований вірш, необхідно враховувати величезну кількість віршових розмірів, типів структур, індивідуальність їх інтеграції в певний вихідний вірш, а також різницю в тому, як вони функціонують у обох мовах. Все це вимагає перекладача високого професіоналізму і літературного таланту. [47:197] Роман Якобсон (1960) стверджує, що поезія не підлягає перекладу. [53]

Існує багато підходів до проблеми перекладу поезії, деякі вчені вважають, що «те, що втрачається під час перекладу, — це поезія, тоді як інші стверджують, що всі значення можна перекладати, і лише форма поетичного дискурсу втрачається під час перекладу. Є й інші вчені, які вважають, що переклад поезії можливий лише за умови збереження змісту та стилю вихідного тексту мовою перекладу». [52: 11]

Фрост (1969) наполягає на неподільності форми та змісту в поезії, стверджуючи, що саме це являється головною характеристикою поетичного дискурсу. Залежність змісту і форми викладу — фактор, що ускладнює переклад віршованих творів. [48]

Холмс (1970) вважає, що може існувати безліч перекладів одного вірша, і жоден з них не дорівнюватиме оригіналу. Переклад поезії — новий автентичний твір. [51]

Проблеми поетичного перекладу пов'язані з культурою, що породила текст, і з особливостями будови мови. Культурологічні символи, тобто слова, що мають широку та важливу асоціативну силу у вихідній культурі, можуть бути не до кінця зрозумілі культурі носіїв мови перекладу. Зважаючи на естетичні та виразні функції поетичних творів, перекладач повинен спочатку спробувати

знайти культурний еквівалент або найближчий еквівалент, перш ніж вдаватися до інших прийомів. [47:197]

Загалом перекладач зустрічає на своєму шляху мовні, літературно-естетичні та соціокультурні проблеми. При перекладі поезії, одного з літературних жанрів, перекладач також, ймовірно, зіткнеться з подібними проблемами. [50:3]

Суген Харіянто в своїй праці «Проблеми перекладу поезії» [50] визначає такі труднощі, з якими може стикнутися перекладач:

1. Лінгвістичні проблеми перекладу

До лінгвістичних проблем перекладу автор відносить сталі вирази, словосполучення і нестандартні синтаксичні структури. Перекладачеві потрібно враховувати семантичні поля слів та словосполучень як в мові оригіналу, так і в перекладі. Для досягнення адекватності і точності перекладу перекладач повинен якомога краще дібрати еквівалент до мови оригіналу.

2. Естетичні проблеми перекладу

Відмінність художніх і поетичних текстів від інших полягає в наявності естетичної функції. Текст сам по собі є значущим для реципієнта. При перекладі художніх текстів перекладач не просто відтворює оригінальний текст іншою мовою, а створює цілковито новий твір. Саме тому вважається, що переклад тексту може існувати як самостійна одиниця, окремо від тексту-оригіналу.

Естетична функція тексту в поезії передається за допомогою порядку слів та звуків. Проблема перекладу вірша полягає в збереженні і передачі естетичної цінності тексту-оригіналу в перекладі. Згідно з Ньюмарком. [59:65] естетичні цінності залежать від структури (або поетичної структури), метафори та звуку. Поетична структура включає план оригінального вірша в цілому, форму та збалансованість окремих речень у кожному рядку.

Метафора пов'язана з візуальними образами, створеними за допомогою комбінацій слів, які також можуть викликати звук, дотик, запах і смак. У той час як звук – це все, що пов'язано з культивацією звуку, включаючи риму, ритм, асонанс, звуконаслідування тощо. Перекладач не може ігнорувати жодного з

них, хоча він може впорядкувати їх залежно від характеру вірша, що перекладається.

Сюди також належить проблема збереження поетичної структури. Тут мається на увазі як структура вірша в цілому, так і форма і збалансованість кожної окремої строфи, речення. Таким чином, збереження оригінальної структури вірша може означати збереження оригінальної структури кожного речення.

Переклад метафор є важливим аспектом в перекладі поезії. Метафоричні вирази позначають будь-які конструкції, що викликають зорові, звукові, сенсорні та смакові образи, традиційні метафори, прямі порівняння без слів «як» і «ніби», а також образну мову. При передачі метафор не можна використовувати дослівний переклад, оскільки вони втратять сенс.

Звук також відіграє велику роль при перекладі віршованих творів. Рима, ритм, звукові ефекти як асонанс, алітерація, звуконаслідування створюють звучання вірша. Завданням перекладача є збереження цих ефектів у перекладі, однак не завжди вдається зберегти метафоричність, структурну цілісність тексту і звучання. Інколи перед перекладачем стоїть вибір, коли потрібно пожертвувати якимось компонентом поетичного твору, щоб вдало передати його за допомогою засобів мови перекладу.

3. Соціокультурні проблеми перекладу

Важливою частиною комунікативної компетенції є її соціокультурна складова. [20:182-186]

При перекладі текстів часто виникають труднощі через відмінність між культурами, ментальністю, уявленнями та традиціями різних народів. Часто у мові перекладу просто відсутні еквіваленти для явищ та понять, тому що вони є унікальними для мови оригіналу. При перекладі соціокультурно-маркованих слів та виразів перекладач може застосовувати такі стратегії як локалізація, дослівний переклад, натуралізація, еквівалентний переклад (культурний/функціональний еквівалент), описовий переклад тощо. Якщо перекладачеві не вдається дібрати еквівалент, можна запобігти до нейтралізації чи генералізації.

Однією з основних вимог перекладу є точність, але враховуючи відмінності між двома мовами на всіх мовних рівнях, спроба відтворити всі елементи твору при перекладі поезії призведе до втрати цілісності та дегармонізації твору, тому що у віршованих творах слово несе не тільки смислове навантаження, а й слугує основою для створення ритмічного ряду. [41] Зберегти всі структурні компоненти поетичного твору в перекладі не вдасться, але до певні літературознавці та перекладачі впевнені, що це і не є необхідністю. Переклад називають «мистецтвом втрат». І. Кашкін, теоретик та практик перекладу, стверджує, що поетичний переклад на рівні з перекладом прози тяжіє до буквализму та вільного перекладу. [33:22-28] Виникає питання, чим жертвувати і першу чергу: змістом чи формою. Це залежить не тільки від вибору перекладача, а й від характеристик твору, що перекладається. Перед тим, як приступити до перекладу, варто ретельно проаналізувати вихідний текст, щоб визначити стратегію перекладу.

1.3 Особливості американського поетичного дискурсу

Об'єктом дослідження сучасних мовознавчих студій все частіше стає поняття дискурсу. Незважаючи на високий інтерес і активне дослідження цього феномену, точне визначення цьому поняттю надати важко. Існують різні підходи до тлумачення дискурсу, одні науковці виділяють дискурс в окрему категорію на рівні з мовою та мовленням, в той час як інші вважають, що кожна комунікативна ситуація є окремим видом дискурсу.

Український мовознавець Флорій Бацевич розглядає дискурс як синтез когнітивних, лінгвальних і екстралінгвальних чинників, що існують у певних сферах життя людини, в залежності від тематики спілкування, і виливаються у формування різноманітних мовленнєвих жанрів. [5:154] Шабат-Савка стверджує, що дискурс – ситуативно вмотивована мовленнєва одиниця, що складається з висловлення або комплексу висловлювань, що слугують вираженням комунікативного наміру мовця. [40:451]

Дискурс – явище з надскладною багаторівневою структурою, кожна з яких поділяється на категорії та елементи, які можна поєднувати безліччю способів. [69:42] Поняття дискурсу є співвідносним з поняттям тексту, проте воно є ширшим та глобальнішим за значенням. Значення дискурсу не обмежується значенням його слів і речень. Дискурс також має більш глобальні значення, наприклад теми. Теми несуть в собі найважливішу інформацію дискурсу. [69:45] І. П. Сусов розглядає дискурс як «зв'язні послідовності мовленнєвих актів». [36:40] «Висловлення (або послідовність висловлень), що передається від мовця слухачу, стає текстом, коли воно виявляється зафіксованим на письмі (або за допомогою звукозаписувального апарату). Текст, отже, постає у вигляді «інформаційного сліду» дискурсу, що відбувся». [36:42] Текст є продуктом дискурсу, при аналізі тексту як частини дискурсу враховуються комунікативні умови, контекст, мета спілкування тощо. [61:42] Отже, дискурс розуміється як реалізація структур тексту у взаємодії з екстралінгвістичними факторами.

Класифікація дискурсів відбувається за різними ознаками. За стилем мовлення виділяють науковий, діловий, художній дискурс тощо. За тематикою і сферою застосування виділяють юридичний, медичний, політичний, спортивний, медійний, історичний. За літературними родами – поетичний, прозовий, драматичний.

Поетичний дискурс є підвидом художнього дискурсу. Поетичним дискурсом вважається літературна комунікація, у якій особлива увага приділяється вираженню почуттів, думок, ідей або опису місць чи подій за допомогою чіткої дикції (іноді з римуванням), ритму (іноді з метричною композицією), стилю та уяви.

Поетичний дискурс характеризується наявністю мелодики та ритму, імплікативністю, гусестивністю, наявністю фонетичних тропів, образністю, нетиповими синтаксичними конструкціями.

Поетичні тексти, які є продуктом поетичного дискурсу, належать до аксіологічних текстів. Аксіологічні тексти мають на мені вплив на емоційну сферу свідомості. Головною особливістю літературного, а зокрема й поетичного,

дискурсу є взаємодія між учасниками комунікативного процесу (автором та читачем), вони розірвані в часі і просторі. У поетичному спілкуванні вирізняють два ступені: ступінь кодування інформації автором та ступінь її інтерпретації реципієнтом. [17:49] У поетичному дискурсі реалізується насамперед емотивна, експресивна, поетична та естетична функції мови. [62:61]

Історія американського поетичного дискурсу починається у 17-му столітті, разом з початком колонізації Америки. Першими авторами стали колоністи, первісна американська поезія перебувала під впливом британської поезії та літератури, тож послуговувалася англійською поетичною традицією, її формами та тематикою. Пуританська етика продовжує домінувати у багатьох віршованих творах до початку 18-го століття. Найчастіше, поезії охоплювали духовні та політичні теми.

Проте з початком 19-го століття, починає зароджуватися американська поетична традиція. Останніми представниками англійської поетичної традиції стали Волт Вітмен та Емілі Дікенсон. Вони стають основоположниками двох основних американських поетичних ідіом — вільної метрики та прямого емоційного вираження Вітмена та гномічної неясності та іронії Дікінсон. Розвиток цих ідіом та консервативні реакції на них простежуються у багатьох творах того часу, проте можна стверджувати, що вони стають основою для розвитку американської поетичної традиції.

У 20-му столітті виникає модерністська течія, яка відкидає традиційну поетичну форму, метр та вікторіанську дикцію. Поезія того часу характеризується складністю та непрозорістю, широкого використання набувають такі художні прийоми як фрагментація, еліпсис, алюзія, зіставлення, іронічні персонажі та міфічний паралелізм.

Друга світова війна стає визначною подією 20-го століття, тим самим спонукаючи до зміни і літературний дискурс. Виникає багато нових напрямів та шкіл поезії. Повоєнне покоління поетів представляють постмодерністи, їх ставлення до своїх попередників – модерністів – можна описати як амбівалентне. Постмодернізм включає в себе безліч течій. Поезія того часу характеризується

своєю інтертекстуальністю, грайливістю, метафікцією та фрагментацією. Постмодерністська поезія часто досліджує теми безглуздості чи відсутності реальності та часто демонструє екзистенціальну точку зору. Постмодерні твори відкидають ідею абсолютного значення і натомість обирають випадковість і безлад.

Протягом свого існування американський поетичний дискурс зазнав багатьох видозмін. Сучасний американський поетичний дискурс характеризується мультикультуралізмом та різноманітністю. Серед рис сучасного американського дискурсу виділяють наступні: мультимодальність, ірраціональність, еkleктизм, інтерактивність, гібридність, нелінійність, мобільність, неоднорідність та відкритість. У віршованих творах прослідковується надмірне використання низької та табуованої лексики, порушення правил лексичної та граматичної сполучуваності, нестандартні синтаксичні структури, погіршення семантики поетичних форм. [44]

У сучасному американському поетичному дискурсі переважають дві течії: метамодернізм та діджимодернізм. Вперше поняття «діджимодернізму» запровадив Алан Кірбі, термін є скороченням від словосполучення «digital modernism». Автор стверджує, що діджимодернізм прийшов на зміну постмодернізму наприкінці 20-го століття. Своїй появі ця течія завдячує бурхливому розвитку цифрових технологій та комп'ютеризації тексту, що призвели до появи нової форми текстуальності. Діджимодернізм характеризується спрямованістю, випадковістю, швидкоплинністю та анонімним, соціальним та множинним авторством. Крім того, рисами цифрового модернізму є інфантильність та нескінченність. Як і всі течії, діджимодернізм заперечує попередню, а саме постмодернізм, протиставляючи інфантильність серйозності. Феномен діджимодернізму є малодослідженим і тому важко надати єдине визначення. Ця течія базується на «естетиці» плагіату, копіювання та присвоєння, і передбачає залучення технологій для створення цифрових текстів у віртуальному просторі. [55] Окрім того, що головною ознакою діджитального літературного дискурсу є те, що він створюється за допомогою цифрових засобів

у відповідному середовищі, йому притаманна низка характерних ознак як гібридність, семантизація помилок, інтерактивність, схильність до інфантилізму, перебільшення реальності, переосмислення текстових ролей, мультимодальність та мультилінійність, асистемність, мінливість текстових меж. [42: 52-55]

Мультимодальність поетичного дискурсу втілюється в поєднанні у віршованих творах тексту, графічних зображень та аудіо-візуальних ефектів, таких як анімація та музика.

Гібридність діджитальних поетичних текстів полягає у поєднанні різних жанрів у межах одного твору.

Інтерактивність діджитальних художніх текстів, а зокрема й поезії, пояснюється тим, що реципієнт є залученим до процесу створення тексту. З приходом діджимодернізму відбулося переосмислення ролі автора та читача, останній набуває більшої значущості, ніж сам автор. При обговоренні авторства діджитального тексту варто згадати, що часто автором виступає не одна людина, що породжує поняття «колективного авторства». [31:109]

Термін «метамодернізм» був запроваджений Тімотеусом Вермеуленом і Робіном ван ден Аккером. Метамодернізм – це філософія та погляд на життя, що відповідає цифровій, постіндустріальній, глобальній епосі.

Теорія метамодернізму визначає прийняття «провалу» як центрального ставлення до метамодерного мистецтва та літератури. Метамодернізм вдається до естетизації проблеми. «Сучасний метамодерністський дискурс також визнає, що мета історії ніколи не буде виконана, оскільки її не існує. Критично, однак, він, тим не менш, підходить до неї так, ніби вона існує.» [70:10-24.]. Полягання на логіку провалу метамодерністи обґрунтовують поверненням до утопічних бажань. Сучасні митці стверджують, що їх намагання переосмислення утопії спричинені перш за все нестабільністю і невизначеністю світу політичних, економічних та екологічних загроз. [45:60-76]

Метамодерністський поетичний дискурс характеризується коливанням між модерністською наївністю та жагою до експериментів та цинічною

постмодерністською іронією, що виявляється у співіснуванні в ньому різнорідних вербальних і невербальних поетичних форм. [44]

Висновки до розділу 1

Отже, вивчення поетичної мови розпочалося ще з античних часів, сучасне мовознавство визначає поетичну мову: як мову художньої літератури, головною функцією якої є естетична; як мову поетичного дискурсу, або як систему мовно-виражальних засобів, притаманних поетичному дискурсі.

Проблема художнього перекладу поезії полягає у відмінності між двома мовними системами на всіх рівнях: фонетичному, лексичному, граматичному та синтаксичному. Головним завданням перекладача є не тільки передати ідею автора, але й викликати у читача ті самі емоції, що і текст-першоджерело. Перекладачу потрібно враховувати метро-ритмічні норми, лексичні особливості, період написання твору, а також структуру та композиційну побудову твору. Вважається, що зберегти всі риси поетичного твору і при цьому зробити адекватний переклад тексту майже неможливо, тому у перекладах поезії часто зустрічаються відхилення від тексту-оригіналу і авторські інтерпритації.

Феномен американського поетичного дискурсу охоплює багато літературних течій та поетичних шкіл. На формування окремого дискурсу вплинуло перш за все відокремлення від традицій британської літератури, а також внутрішньодержавні, світові та культурні процеси, наприклад: громадянські і світові війни, теракти, активна урбанізація, поява різних суспільних течій та субкультур.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ОБРАЗНИХ ЗАСОБІВ І ПРЯМИХ НОМІНАЦІЙ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ МІСТА В СУЧАСНІЙ АМЕРИКАНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ

2.1 Засоби створення образу міста у поетичному дискурсі

2.1.1. Метафора як засіб створення образу міста у поетичному дискурсі

Метафора є незамінним художнім засобом для створення образності у поетичному дискурсі. Розглянемо використання метафори на наступних прикладах.

(11) *Across the river Manhattan floats—
Dim gardens of fire—
And rushing invisible toward me through the fog,
A hurricane of faces* (FB:URL).

Метафора *dim gardens of fire* передає вечірнє місто в тумані понад річкою. За допомогою метафори *a hurricane of faces* поетеса змальовує натовп, притаманний великому місту. Ця метафора дозволяє читачеві візуалізувати зображуване.

Емі Лоуелл у своєму вірші «Полуденний дощ на Стейт Стріт» передає неприродність міста, з його прямими лініями і гострими кутами, зображаючи його як сіро-чорну шахову дошку:

(27) *The city is rigid with straight lines and angles,
A chequered table of blacks and greys* (ARiSS:URL).

У вірші «Шлях» поетеса зображає місто на заході сонця як дорогоцінний камінь поміж небом та землею:

(62) *But on the far side is a city whose windows flame gold in the sunset.
It lies fair and shining before him, a gem set betwixt sky and water*
(W:URL).

Евелін Скотт зображає багатоповерхівки Нью-Йорку як свинцевих оксамитових слонів:

(47) *With huge diaphanous feet,*

*March the leaden velvet elephants,
Pressing the bodies back into the earth* (NY:URL).

Метафора *leaden velvet elephants* відображає велич і розміри міста, адже слони – гігантські тварини.

(64) *The whole city
Is stone, even
Where stone
Doesn't belong* (LPif:URL).

Джеймс Райт зображає місто каменем. Метафора *the whole city is stone* розкриває надмірну урбанізованість міст.

(72) *the door in the heart of the grove of skyscrapers* (MHLB:URL).

Мардж Пірсі зображає місто як гай хмарочосів. Ця метафора передає емоційне ставлення до міста, тугу за природою, зміну реалій життя.

(83) *And see that first house, as if between
Mirrors, engendering a spectral
Corridor of inane replicas,
Flimsily peopled* (Lo:URL).

Сильвія Плат виражає свою нелюбов до міських вулиць та типової забудови, називаючи їх спектральним коридором безглузвих копій.

(85) *And in these dark cells,
packed street after street,
souls live, hideous yet—
O disfigured, defaced* (Ci:URL),

Хільда Дуліттл у поезії «Міста» описує будинки за допомогою метафори *dark cells*, виражаючи таким чином свою відразу до перенаселених міст.

(93) *"Remember, in your stress,
The fragrant flower of youth,
The ancient loveliness,
The wise, substantial truth.
The City is a golden lie, a serpent's awful tooth!"* (MP:URL)

Метафори *the city is a golden lie, a serpent's awful tooth* у вірші Чарльза Хенсона Тауна відображає оманливу природу міста, місто уособлює надії, мрії, яким часто не судиться збутися, місто оманливе, як змія.

(95) *The sun has gone, and from the ferryboat
That like a golden worm crawls through the night,
I watch the myriad stars that round me float,
And, cityward, the honeycombs of light* (MP:URL).

За допомогою метафори *the honeycombs of light* Таун зображає вечірні багатоповерхівки як соти світла, місто – великий вулик.

(23) *Nothing but massive metal bars about, monster machines
that eat us, Controlled by the army the
Cops, the Secret police, our own thoughts* (TON:URL)!

Метафора *monster machines* у вірші Аллена Гінсберга «Думки на видохи» відображає глибоку урбаністичну фрустрацію ліричного героя.

(40) *The lights trickle grayly down from the hoary palisades
And drip into the river* (AoC:URL).

За допомогою цієї розширеної метафори Евелін Скотт змальовує вечірні ліхтарі та їх відображення у воді.

(7) *Night blows through me.
I am clear with its bitterness.
I tinkle along brick canyons
Like a crystal leaf* (G:URL).

У вірші «Зимові Вулиці» поетеса зображає вулиці міста за допомогою метафори *brick canyons*.

(24) *Majestic rolling in a skirt of human fog, building blocks
rise at sky edge
Confronting the march of branches and house roofs to horizon*
(TON:URL).

Аллен Гінсберг, чий поезії багаті на візуальні образи, зображає міський натовп за допомогою використання метафори *human fog*.

(13) *Ears I had but I heard not
The clamor of bells from churches and towers of stone,
I heard not the clink of metal,
The groaning of iron
With the weight of passengers and wheels of iron (E:URL).*

У цьому вірші автор використовує метафору the groaning of iron щоб передати шум міської залізниці.

(42) *In the city,
Storms of light
Surge against the clouds,
Pushing up the darkness (LN:URL).*

Метафора storms of light зображає ліхтарі вечірнього міста.

(43) *The golden snow of the stars
Drifts in mounds of light,
Melts against the hot sides of the city,
Cool cheek against burning breast,
Cold golden snow,
Falling all night (M:URL).*

За допомогою метафори cool cheek against burning breast поетеса зображає снігопад у місті.

(74) *Far down, down through the city's great, gaunt gut,
The gray train rushing bears the weary wind;
In the packed cars the fans the crowd's breath cut,
Leaving the sick and heavy air behind (SW:URL).*

Метафора the city's great, gaunt gut у вірші Клода Маккея «Підземний вітер» зображає тунелі метро.

(84) *In the rain
Rows of street lamps are saints in bright garments
That flow long with the bend of knees.
They lift pale heads nimbussed with golden spikes (MW:BB:URL).*

За допомогою метафори *rows of street lamps are saints in bright garments* Евелін Скотт зображає ошатні міські ліхтарі, весь вірш побудований на метафорі.

(41) *There was a place made, a clearing in the wilderness of bricks,
where they gathered to sing – the microphone warbled,
the hot smell of tar and hope fanned in wings of smoke* (PPoCD:URL).

Використовуючи метафору *the wilderness of bricks* поетеса зображає місто в негативному світлі, створюючи візуальні образи.

(45) *The apparition of these faces in the crowd;
Petals on a wet, black bough* (iSoM:URL).

Езра Паунд використовує метафору *petals on a wet, black bough*, щоб зобразити натовп в метро. Незважаючи на те, що поезія складається всього з двох віршових рядків, влучний вибір метафори справляє сильне враження на читача.

(17) *The street crawls undulant,
Like a river addled
With its hot tide of flesh
That ever thickens* (G:URL).

Лола Рідж майстерно змальовує людні вулиці неблагополучних районів за допомогою метафори.

2.1.1.1. Персоніфікація

Персоніфікація — різновид метафори, який полягає у перенесенні ознак і властивостей живого на неживе. Персоніфікація вважається медіатором між космоцентричною та антропоцентричною моделями світу і широко застосовується у художній літературі, зокрема і в поезії. Розглянемо використання персоніфікації як засіб для створення образу міста в американській поезії. Однією з головних функцій персоніфікації або уособлення є психологізація неживої природи, речей. Цей прийом допомагає краще розкрити світ навколо ліричного героя.

У поезії американської поетеси-імаджистки Емі Лоуелл нічний Нью Йорк постає перед нами у вигляді втомленої, роздратованої жінки:

(30) *I hear the sigh
The goaded city gives, not day
Nor night can ease her heart, her anguished
labours stay* (NYaN:URL).

Уособлення *the sigh the goaded city gives, not day nor night ease her heart* дозволяє краще передати образ міста, передати атмосферу урбаністичної фрустрації, навіть місто втомилося від нескінченної біганини, воно не відчуває спокою навіть вночі.

Ще одним прикладом персоніфікації ще рядки з віршу Маї Енджелу «Прокидаючись в Нью-Йорку»:

(92) *The city
drags itself awake on
subway straps* (AiNY:URL).

Персоніфікація *The city drags itself awake* – це ще один приклад того, як персоніфікація може допомогти читачеві краще уявити образ, який задумав поет. Цей рядок стосується поручнів, за які пасажери хапаються в поїздах метро. За допомогою уособлення авторка передає ранкову рутину містян, яка представляє ранкову поїздку містом.

Чарльз Хенсон Таун у своїй збірці «Мангеттен» зображає місто героїнею своїх творів, в яких він висвітлює життя в міському просторі.

(97) *April, your shining feet are needed here
In the dark districts where the City hides
Her palest children, famishing for you* (MP:URL).

Уособлення *the City hides her palest children* викриває місто як нерадиву мати, що ховає міщан від сонячних променів весни.

(96) *These are enough—
These fragile handfuls of miraculous bloom—
To make the monster City feel the Spring* (MP:URL)!

Прикладом ще одного випадку персоніфікації є рядки *To make the monster City feel the Spring!*. У творах відомого американського поета місто – живе та часто вороже до людини. Це можна прослідити в наступних уривках:

(98) *This is the iron City's awful way—
Not wilfully to crush our bodies down
Beneath her agate heel; but day by day
To choke us with wild loneliness; to drown
Our hearts and hopes—yet never quite to slay* (MP:URL).

Прийом олюднення дозволяє глибоко розкрити не тільки тему ворожості урбаністичного простору до людини, а й тему самотності людини поміж сотень тисяч інших людей.

(69) *It called me in the sunrise and the dew,
At noon and twilight, sadly, hungrily,
The jealous City, whispering always—"Home (C:URL)!"*
(99) *O, never, never will the City sing
The song of labor done; she prospers most
When toiling for the processes of Growth* (MP:URL).

Автор не тільки звертається до міста з використанням займенників жіночого роду, він наділяє його багатьма людськими рисами: місто співає *never will the City sing*, заздрісно шепоче *jealous City, whispering*, відчуває емоції.

Персоніфікація є одним із провідних художніх засобів, використаних автором у збірці «Мангеттен», автор вдається до цього прийому чи не в кожному окремому вірші, таким чином роблячи Місто центральним образом всієї збірки. У творах автора місто наділене всіма людськими якостями: місто дихає, відчуває, носить підбори, місто співає й шепоче, а найголовніше – місто має серце, хоч і залізне:

(100) *The sweltering Summer brings her furious fires
And lights them on the City's iron hearth* (MP:URL).

Вірш «Чикаго» Карла Сендберга до країв наповнений уособленнями. До кінця вірша Чикаго здається більше схожим на людину, ніж на місто. У нього є

зуби, рот, і воно сміється (знову і знову). У чому причина всієї цієї персоніфікації? Сендберг малює портрет міста, який, у певному сенсі, дуже людський. Воно має недоліки, і воно красиве, воно грубе й напружене. Воно яскраве та багатогранне. Виявляється, найкращий спосіб для Сендбурга зрозуміти місто — це порівняти його з людиною — таким чином ми маємо відчутну систему відліку для всього прекрасного, сильного та хаотичного:

(19) *Under the smoke, dust all over his mouth, laughing with white teeth*
(Ch:URL).

Вейчел Ліндсі, в свою чергу, зображає Сан-Франциско в образі морської дівки, що дуже влучно узагальнює образ міста, так як Сан-Франциско зі всіх сторін оточене водою, використання уособлення допомагає авторові створити цілісний образ міста:

(8) *There lies new San Francisco,*
Sea-maid in purple dressed (CTWNR:URL)

Френк О'Хара також наділяє місто людськими якостями, де будинки переслідують вулиці, а над містом стоїть вереск автомобільних двигунів:

(26) *And all these streets leading*
so crosswise, honking, lengthily,
by avenues
stalked by high buildings or crusted into slums
thru such halting traffic
screaming cars and engines (MSS:URL).

Чарльз Резнікофф зображає місто, що рветься до моря своїми будинками, складається враження, що місто живе, що будинки – це частина тіла міста:

(87) *The city breaks in houses to the sea, uneasy with waves,*
And the lonely sun clashes like brass cymbals (СВіНtS:URL).

У вірші «Зимові вулиці» Евелін Скотт зображає будинки живими істотами, що тягнуться до зірок і збираються серед хмар:

(4) *The stars, escaping,*
Evaporate in acrid mists.

*The houses, rearing themselves higher,
Assemble among the clouds (WS:URL).*

Френк О'Хара з-поміж багатьох інших візуальних образів у вірші «Міська Зима», використовує уособлення, щоб зобразити місто:

*(70) The stem your garter tongue would twist
has sunk upon the waveless bosom's mist,
thigh of the city, apparition, hate,
and the tower whose doves have, delicate,
fled into my blood where they are not kissed (CW:URL).*

Карл Сендбург у поезії «Хмарочос» застосовує уособлення, щоб передати наскільки сповненим життям є багатолюдне місто:

*(71) By day the skyscraper looms in the smoke and sun and
has a soul.
Prairie and valley, streets of the city, pour people into
it and they mingle among its twenty floors and are
poured out again back to the streets, prairies and
valleys (SC:URL).*

Клод Маккей, як і багато інших, зображав місто у вигляді жінки:

*(79) Forgetting that I was an alien guest,
She bent to me, my hostile heart to win,
Caught me in passion to her pillowy breast (CL:URL);*

Автор використовує уособлення, щоб зобразити відносини між людиною та містом.

У своїй поезії «Я – Нью-Йорк» Джейн Кортес також використовує уособлення, розповідаючи про місто від першої особи та наділяючи його людськими якостями:

*(2) i am new york city
here is my brain of hot sauce
my tobacco teeth my
mattress of bedbug tongue*

legs apart hand on chin
war on the roof insults
pointed fingers. pushcarts
my contraceptives all (INYS:URL)

Сара Тісдейл за допомогою уособлення зображає місто, що засинає. Використання персоніфікації дозволяє збагатити образність поезії, розкрити ставлення автора до зображуваного на новому рівні:

(3) *We are apart; the city grows quiet between us,*
She hushes herself, for midnight makes heavy her eyes,
The tangle of traffic is ended, the cars are empty,
Five streets divide us, and on them the moonlight lies (AN:URL).

Вірш «Місто» Ленгстона Хьюза повністю побудований на персоніфікації, наділяючи місто людськими якостями, автор дозволяє читачеві краще уявити собі атмосферу нічного міста:

(18) *In the evening the city*
Goes to bed
Hanging lights
Above its head (C:URL).

Джойс Кілмер використовує персоніфікацію, щоб зобразити місто, що спить:

(35) *The cottages of Lake View sigh*
And sleeping, frown as we pass by (TFF:URL).

Джон Гулд Флетчер звертається до міста, неначе до людини, використовуючи персоніфікацію:

(39) *City of midnight,*
Smite me with your despair (iCoN:URL).

У своїй поезії «Нічний Нью-Йорк», Емі Лоуелл використовує уособлення, щоб зобразити переповнене людьми місто:

(48) *Instead the glaring, man-filled city groans below (NYaN:URL)!*

У поезії «Ялинки» Роберт Фрост наділяє місто людськими якостями, використовуючи персоніфікацію, щоб зобразити атмосферу Різдва:

(76) *The city had withdrawn into itself
And left at last the country to the country* (CT:URL);

Лола Рідж зображає урбанізацію та міське забруднення за допомогою уособлення:

(59) *Small towns
Crawling out of their green shirts . . .
Tubercular towns
Coughing a little in the dawn* (TW:URL).

Ліам Ректор у поезії «Це місто» зображає місто музикантом, що грає на органі, використовуючи уособлення:

(57) *In audacity, in hilarity, this city
plays an unbelievable organ.
How afternoon goes like the movies* (TC:URL).

Стівен Вінсент Бене у вірші «Місто, котре я знову відвідав» використовує персоніфікацію, щоб краще передати своє ставлення до зображуваного:

(16) *Soon
From peak and cliff and minaret
The city's lights began to wink* (CR:URL).

Емі Лоуелл зображає святковість та гамір ярмарку та, щоб підкреслити це, використовує персоніфікацію, наділяючи собор біля площі людськими якостями:

(25) *A stately minster at the northern side
Lifts its twin spires to the distant sky,
Pinnacled, carved and buttressed; through the wide
Arched doorway peals an organ, suddenly —
Crashing, triumphant in its pregnant tide,
Quenching the square in vibrant harmony* (MD:URL).

Джеймс Велдон Джонсон звертається до міста, як до жінки, використовуючи займенники жіночого роду:

(32) *But, ah! Manhattan's sights and sounds, her smells,
Her crowds, her throbbing force, the thrill that comes
From being of her a part, her subtle spells,
Her shining towers, her avenues, her slums—
O God! the stark, unutterable pity,
To be dead, and never again behold my city (MC:URL)!*

Малена Мерлінг наділяє місто людськими якостями, використовуючи персоніфікацію, щоб показати, що все в світі термінальне і крихке, навіть якщо здається, що воно зроблене з каменю і бетону:

(28) *Sooner or later even the concrete
will crumble and cry in silence
along with all the lost road signs (iTiAW:URL).*

У вірші «Патерсон» Вільяма Карлоса Вільямса гуманізованим елементом виступають фасади будинків, автор зображує їх як обличчя:

(68) *Say it, no ideas but in things—
nothing but the blank faces of the houses
and cylindrical trees
bent, forked by preconception and accident—
split, furrowed, creased, mottled, stained—
secret—into the body of the light (P:URL)!*

Роберт Пен Уоррен використовує уособлення, наділяючи місто людськими відчуттями, такими як відчуття голоду:

(9) *Think you, hungry is the city in the fog
Where now the darkened piles resume
Their framed and frozen prayer
Articulate and shafted in the stone
Against the void and absolute air (SFNW:URL).*

Джон Гулд Флетчер використовує персоніфікацію, наділяючи місто людськими вміннями і якостями:

(38) *City of vermilion curtains, city whose windows drip with crimson,
tawdry, tinselled,
sensual city, throw me pitilessly into your crowds* (iCoN:URL).

Лола Рідж використовує багато художніх засобів, щоб зобразити неблагополучні райони міста, зокрема і персоніфікацію:

(66) *The street crawls undulant,
Like a river addled
With its hot tide of flesh
That ever thickens* (G:URL).

Дадлі Рендалл також зображує нетрі міста за допомогою персоналізації, наділяючи вулиці міста рисами, що притаманні живим істотам:

(86) *In crippled streets where happiness seems buried
under the sooty snow of northern winter* (LiS:URL)

Клод Маккей наділяє місто людськими здібностями і почуттями:

(80) *The great, proud city, seized with a strange love,
Bowed down for one flame hour my pride to prove* (CL:URL).

2.1.2 Порівняння як засіб створення образу міста у поетичному дискурсі

Порівняння – це художній засіб, що застосовується в літературі для підвищення образності та виразності творів. Порівняння ґрунтується на виявленні спільних рис явищ або предметів шляхом їх зіставлення. Порівняння часто застосовується поетами для створення образу міста, такий прийом дозволяє читачеві краще уявити те, що хотів передати автор своїми рядками.

Конрад Поттер Ейкен порівнює місто з людиною в напів сні:

(73) *The walls and towers are warmed and gleam.
Sounds go drowsily up from streets and wharves.
The city stirs like one that is half in dream* (HoD:URL).

Порівняння *the city stirs like one that is half in dream* вказує на те, що місто ніколи по-справжньому не спить.

Цей образ бачимо і в наступному вірші:

(65) *And along black streets that glisten as if with rain,
The muted city seems
Like one in a restless sleep, who lies and dreams
Of vague desires, and memories, and half-forgotten pain* (HoD:URL).

Порівняння *the muted city seems like one in a restless sleep* створює перед читачем яскравий образ міста, що навіть вночі не відпочиває.

Френк О'Хара у своєму вірші «Міська Зима» порівнює засніжене місто з королевою. Автор використовує багато візуальних образів, щоб передати вигляд засніженого міста, називаючи його «білим лебедем», «прихованим містом», проте найкраще дозволяє передати величність міста під снігом саме порівняння:

(81) *How like a queen, to seek with jealous eye
the face that flees you, hidden city, white
swan. There's no art to free me, blinded so* (CW:URL).

У ще одному своєму віршованому творі О'Хара порівнює Нью-Йорк з акторкою комедійного фільму-мюзиклу, дуже відомого та популярного на той час.

(90) *How funny you are today New York
like Ginger Rogers in Swingtime* (S:URL)

Порівняння *like Ginger Rogers in Swingtime* хоч і мало про що говорить сучасному читачеві, не зацікавленому в культових американських кінофільмах, проте є дуже влучним і відображає не тільки назву вірша – «Кроки» (Джинджер грає танцівницю), посилання на Джинджер Роджерс у мюзиклі викликає ідеалізоване та романтичне почуття до міста.

Використовує порівняння і Чарльз Хенсон Таун в своїй поетичній збірці «Мангеттен»:

(94) *I saw the tired City fall in the arms of the Night,
Like a beautiful, weary woman, after the day's delight* (MP:URL).

За допомогою порівняння автор створює яскравий візуальний образ міста.

Карл Сендберг у вірші «Чикаго» прирівнює місто до молодого чоловіка, нерадивого бійця, що ще ніколи не програвав, він ще не знає, що таке втрата:

(33) *Under the terrible burden of destiny laughing as a young man laughs,
Laughing even as an ignorant fighter laughs who has never lost a battle*

(Ch:URL)

Автор використовує порівняння *laughing as a young man laughs, laughing even as an ignorant fighter laughs* для того, щоб показати, що навіть незважаючи на всю суворість, ворожість і неідеальність міста, воно може сміятися так щиро, як вміють сміятися тільки молоді люди, які ще не зазнали горя в житті. Місто схоже на своїх жителів – неідеальне, місцями жорстоке, проте живе.

У своїй поезії Евелін Скотт «Захід сонця над Беттері Парк» прирівнює вікна будинків до очей:

(46) *From cliffs of houses,
Sunlit windows gaze down upon me
Like undeniable eyes,
Millions of bronze eyes,
Unassailable,
Obliterating all they see (S:BP:URL)*

Це порівняння – *windows like undeniable eyes* – створює потужний візуальний образ, ілюзію того, що місто живе, що воно стежить за кожним своїм жителем.

(29) *The noise of the city sounds below me.
It clashes against the houses
And rises like smoke through the narrow streets (SF:URL).*

За допомогою цього порівняння Емі Лоуелл змальовує міський гомін.

(34) *Why, even strident Paterson
Rests quietly as any nun (TFF:URL).*

Джойс Кілмер використовує порівняння, щоб зобразити спокій нічного міста.

(49) *The city floats no longer like a bait*

To hook the nimble darting summer days (LAIv:URL).

Використовуючи порівняння, Делмор Шварц змальовує кінець літа в місті.

(6) The street crawls undulant,

Like a river addled

With its hot tide of flesh

That ever thickens (G:URL).

За допомогою порівняння Лола Рідж змальовує плавні вигини вулиць.

2.1.3 Метонімія як засіб створення образу міста у поетичному дискурсі

Метонімія – художній засіб, який ґрунтується на зіставленні понять за суміжністю, відбувається заміщення одного явища або предмета на інше через суміжність деяких характеристик. Розглянемо використання метонімії для створення образу міста в американському поетичному дискурсі:

(12) Background of grey,

A rain-wet street;

Shuffling; shambling

Beating feet,

Past the corner where four ways meet (FIR:URL).

Ельза Гідлоу використовує синекдоху – різновид метонімії – щоб зобразити міський натовп.

(58) No more, if still you wander, will you meet

With nights of unabating bitterness;

They cannot reach you in your safe retreat,

The city's hate, the city's prejudice (RiP:URL)!

Клод Маккей використовує метонімію *the city's hate, the city's prejudice*, щоб зобразити упереджене ставлення до темношкірих.

(36) And quiet holds the weary feet

That daily tramp through Prospect Street (TFF:URL).

Джойс Кілмер зображає поснулих містян, використовуючи синекдоху.

(52) Within the city,

The streets which were the last to fall to sleep,

Hold yet stale fragments of the night (D:URL).

Джон Гулд Флетчер використовує метонімію, щоб зобразити сплячих містян.

(50) *Sooner or later even the concrete*

will crumble and cry in silence

along with all the lost road signs (iTIAW:URL).

Малена Мерлінг використовує синекдоху, щоб підкреслити найвиразнішу рису міста.

(67) *The city is closing for the night_(SFiW:URL).*

Дебора Ейгер використовує метонімію, щоб зобразити закриття міської інфраструктури на ніч.

(56) *The noisy, pushing, bustling crowd,*

The din of trade and traffic loud,

Confuse the too bewildered sense

And drive a thousand memories hence (iLTP:URL).

Уолтер Леренд використовує метонімію, щоб зобразити міський натовп.

2.1.4 Епітет як засіб створення образу міста у поетичному дискурсі

Епітет – незамінний троп у поетичному дискурсі. Розглянемо його використання американськими поетами для створення образу міста.

(1) *I see the mighty city through a mist –*

The strident trains that speed the goaded mass,

The poles and spires and towers vapor-kissed (WC:URL)

Метафоричний епітет mighty city використаний Клодом Маккеєм виконує образно-характеризуючу функцію.

(5) *On roof and street, on park and pier,*

The springtide sun shines soft and white,

Where the “Flat Iron,” gaunt, austere,

Lifts its huge tiers in limpid light (TFI:URL).

Метафоричні епітети *gaunt, austere* “Flat Iron” виконують образно-зображальну функцію та використовуються автором для створення непривітного до людини образу міста.

(10) *For one brief golden moment rare like wine,
The gracious city swept across the line* (CL:URL);

Метафоричний епітет *gracious city* виконує образно-зображальну функцію в поетичному тексті.

(53) *No lightning bugs in this cement town, everybody so angry they just
wore a permanent frown*

Hate and anger was the only sounds I ever heard,

I soon learned the permanence of their militant words (MHT:URL).

Метафоричний епітет *cement town* виконує образно-зображальну функцію в поетичному тексті.

(54) *I walk these lonely*

Streets alone

No one by my side (OTP:URL)

Метафоричний епітет *lonely streets* виконує образно-зображальну функцію і слугує для зображення самотності людини в місті.

(55) *City of vermilion curtains, city whose windows drip with crimson,
tawdry, tinselled,*

sensual city, throw me pitilessly into your crowds (iCoN:URL).

Джон Гулд Флетчер використовує метафоричний епітет *sensual city* для зображення образу міста.

(60) *One, from his high bright window, looking down,*

Peers like a dreamer over the rain-bright town,

And thinks its towers are like a dream.

The western windows flame in the sun's last flare,

Pale roofs begin to gleam (HoD:URL).

Конрад Поттер Ейкен використовує метафоричні епітети *rain-bright town*, *pale roofs* для створення образу міста, що виконують образно-зображальну функцію.

(61) *All denizens
of this demonic city caught
between pitch and black
long for the light* (HJiHoCoP:URL).

Еріка Джонг використовує метафоричний епітет, щоб створити глибоко негативний образ міста.

(63) *Glad to leave far below the clanging city;
Looking far downward to the glaring street
Gaudy with light, yet tired with many feet,
In both of us wells up a wordless pity* (LoP:URL);

Сара Тісдейл використовує метафоричний епітет *clanging city* для зображення міста.

(75) *And when the builder of this ditty
Returns to this pulsating city,
The perpetrator of this poem
Yearns for a lovely country home* (RvU:URL).

Франклін П. Адамс використовує метафоричний епітет, що виконує образно-зображальну функцію в поетичному тексті.

(78) *the city grows down into his open eyes
inverted and distorted. No. I mean
distorted and revealed,
if he sees it at all* (LLS:URL).

Елізабет Бішоп використовує низку метафоричних епітетів, що виконують образно-зображальну функцію, щоб створити негативний образ міста.

(91) *Unreal City,
Under the brown fog of a winter dawn* (WL:URL)

Томас Стернз Еліот використовує метафоричний епітет, що виконує образно-зображальну функцію.

2.2 Використання прямих номінацій для створення образу міста в поетичному дискурсі

Вид прямої мовної номінації характеризується називанням істотних властивостей об'єкта, що позначається, прямим називанням. Пряма номінація образів міста виражається лексемами, що належать до різних частин мови (прикметник, іменник, прислівник), проте переважно прикметниками, інколи у словосполученні з прислівниками, що підсилюють їх значення. Розглянемо використання прямої номінації на наступних прикладах:

(14) *Love going for walks around town*
A small town a holler from the big city
The many old buildings lining the main street
Which by the way, isn't main street that's a block away (OST:URL).

Майкл Петерсон у поезії «Наше маленьке містечко» використовує прямі номінації *small town*, *big city*, *old buildings*, поєднання прикметників з іменниками, для фактичного опису міста, не наділяючи при цьому місто ані позитивними, ані негативними якостями.

(15) *drunk on the dark streets of some city,*
it's night, you're lost, where's your
room?
you enter a bar to find yourself,
order scotch and water (BNOT:URL).

У поезії Чальза Буковські пряма номінація *dark streets*, прикметник в сполученні з іменником, створює образ нічного міста.

(31) *Over the housetops,*
Above the rotating chimney-pots,
I have seen a shiver of amethyst,
And blue and cinnamon have flickered

A moment,

At the far end of a dusty street (CG:URL).

Емі Лоуелл, окрім різноманітних образних засобів, використовує і прямі номінації для створення образу міста.

(37) It's hard to believe they are gone

Those folks who lived in the towns

As you see the empty buildings

Grass sparse and parched and brown (GT:URL).

Мерілін Лотт використовує пряму номінацію *empty buildings*, прикметник в поєднанні з іменником, для створення образу міста.

(77) an immense city, carefully revealed,

made delicate by over-workmanship,

detail upon detail,

cornice upon façade (LLS:URL)

Елізабет Бішоп використовує пряму номінацію *immense city* для створення образу міста, щоб зобразити міські масштаби.

(82) The Beautiful City! Forever

Its rapturous praises resound;

We fain would behold it-- but never

A glimpse of its dory is found (BC:URL)

Джеймс Віткомб Райлі використовує пряму номінацію *Beautiful City*, виражену прикметником, щоб зобразити красу міста.

(88) Alone at night

in the wet city

the country's wit

is not memorable (1951:URL).

Френк О'Хара використовує пряму номінацію *wet city*, прикметник в поєднанні з іменником, щоб зобразити місто після дощу.

(89) In unlighted streets you hide away the appalling;

Factories where lives are made for a temporary use

*Like collars or chairs, rooms where the lonely are battered
Slowly like pebbles into fortuitous shapes (Ca:URL).*

Вістен Г'ю Оден використовує пряму номінацію *unlighted streets*, щоб зобразити неблагополучні частини міста.

(20) *The city is squalid and sinister,
With the silver-barred street in the midst,
Slow-moving,
A river leading nowhere (LT:URL).*

Емі Лоуелл використовує пряму номінацію *the city is squalid and sinister* для створення негативного образу міста.

(21) *I have seen
not behind but within, within the
dull grief, blown grit, hideous
concrete facades, another grief, a gleam
as of dew, an abode of mercy,
have heard not behind but within noise
a humming that drifted into a quiet smile (CP:URL).*

Пряма номінація *hideous concrete facades* у вірші «Міський псалм» Деніза Левертова, використана для зображення огидної реальності міського життя.

(22) *About me young and careless feet
Linger along the garish street (OB:URL);*

Клод Маккей використовує пряму номінацію *garish street*, виражену прикметником в сполученні з іменником, щоб зобразити Бродвей.

(44) *I stand in the window and watch the
moon.
She is thin and lustreless,
But I love her.
I know the moon,
And this is an alien city (LT:URL).*

Висновки до розділу 2

У цьому розділі було виявлено, що для створення образу міста найчастіше використовуються такі образні засоби як метафора, порівняння, метонімія, епітет та прямі номінації.

Найповніше дозволяють розкрити образ міста саме метафори оскільки вони ґрунтуються на принципі подібності. Використання метафор дозволяє авторові наділити поетичний текст образністю та сприяє естетизації дійсності.

Уособлення або персоніфікація – підвид метафори, що часто застосовується поетами для зображення неживих предметів або явищ та полягає в наділенні людськими рисами предметів неживої природи. Американські поети часто вдаються до застосування персоніфікації при зображенні міста. Використання уособлення в поетичному тексті допомагає втілити абстрактні поняття в конкретних образах.

Метонімія також ґрунтується на подібності явищ між собою. Метонімія та синекдоха використовуються з метою надати поетичному тексту виразності. Метонімія дає письменнику можливість висловити своє суб'єктивне ставлення до об'єкта, що обговорюється.

Епітет – індивідуальна оцінка автора описуваного предмета, його ставлення до нього, емоцій, які виникають у зв'язку з ним. За допомогою епітетів поетичний текст набуває образності та виразності.

РОЗДІЛ 3 ВІДТВОРЕННЯ ЗАСОБІВ СТВОРЕННЯ МІСТА У

ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ПОЕТИЧНОГО ДИСКУРСУ

Складність перекладу поетичного тексту полягає у важливості збереження не тільки змісту, а й форми, що співіснують у поетичному тексті і є взаємозалежними. Всі компоненти поетичного тексту (образні, римоутворювальні, стилістичні тощо) є взаємопов'язаними і утворюють структурно-функціональну єдність. Завданням перекладача є передача авторської ідеї, а також емоцій, які хотів викликати автор з найменшими втратами як змісту, так і форми, проте інколи це не є можливим, в такому разі перекладач повинен визначити, втрата якого компонента найменш відбивається на структурно-функціональній цілісності твору і відповідно до цього обирати перекладацьку стратегію.

3.1 Використання лексико-семантичних перекладацьких трансформацій при відтворенні образу міста в американській поезії в українських перекладах

Розглянемо застосування лексико-семантичних перекладацьких трансформацій для відтворення образних засобів і прямих номінацій в перекладі українською мовою:

(8) *There lies new San Francisco,*
Sea-maid in purple dressed (CTWNR:URL)

Ось там розкинулася Сан-Франциско,
Русалка у вбранні бузковім

У цьому фрагменті персоніфікацію *Sea-maid in purple dressed* передано за допомогою конкретизації (*sea-maid* – русалка, *purple* – бузковий), для збагачення образності поетичного тексту. Окрім цього використанні такі перекладацькі стратегії як упущення та заміна однієї частини мови на іншу (*dressed* – вбрання).

(19) *Under the smoke, dust all over his mouth, laughing with white teeth*
(Ch:URL)

Під димом, сажі повний рот, регоче білими зубами

При перекладі цього фрагменту застосовано конкретизацію (*laughing* – регоче), для кращої передачі образності поетичного тексту-оригіналу.

(35) *The cottages of Lake View sigh*

And sleeping, frown as we pass by (TFF:URL).

Котеджне містечко зітхає

І хмуриться уві сні,

коли ми мимо проїжджаєм.

При перекладі цього фрагменту було застосовано генералізацію (*The cottages of Lake View* – Котеджне містечко), щоб адаптувати поетичний текст до читача. Окрім цього, було застосовано і транспозицію.

(96) *These are enough—*

These fragile handfuls of miraculous bloom—

To make the monster City feel the Spring (MP:URL)!

Цього достатньо –

Тендітних стебел чудоцвіту –

Щоб Місто-монстр вчуяло Весну!

При перекладі цього фрагменту було використано конкретизацію (*feel* – вчуяло), щоб підсили ефект прикладки (Місто-монстр), чудовиськ часто наділяють анімалістичними рисами, тому, на нашу думку, такий вибір слова тільки підсилює загальну образність поетичного тексту. Також було застосовано прийом модуляції (*miraculous bloom* – чудоцвіт).

(91) *Unreal City,*

Under the brown fog of a winter dawn (WL:URL).

О місто ілюзорне!

Під бурю імлию зимової зорі.

Для перекладу метафоричного епітету було використано конкретизацію (*Unreal City* – місто ілюзорне; *Under the brown fog* – Під бурю імлию).

(90) *How funny you are today New York*

like Ginger Rogers in Swingtime (S:URL)

Який кумедний ти сьогодні, Нью-Йорк,
неначе головна героїня ромкому.

Для перекладу порівняння в даному фрагменті було використано генералізацію, тому що автор використовує алюзію на популярну на той час романтичну комедію, проте малоімовірно, що українські читачі українські читачі зрозуміють, що саме хотів сказати цими рядками автор.

(88) *Alone at night*
in the wet city
the country's wit
is not memorable (1951:URL).

На самоті вночі
у дощовому місті
вуличних хитрощів
не пригадати.

При перекладі цього фрагменту було використано прийом конкретизації.

(61) *All denizens*
of this demonic city caught
between pitch and black
long for the light (HJiHoCoP:URL).

Всі жителі
пекельного міста цього застрягли
в непроглядній темряві
спрагли за небесним світлом.

Метафоричний епітет *demonic city* відтворено за допомогою прийому модуляції.

(36) *And quiet holds the weary feet*
That daily tramp through Prospect Street (TFF:URL).

І в тиші спочивають натружені ноги,
Що зранку топчуть всі міські дороги.

Цей фрагмент відтворено за допомогою прийому генералізації, для того, щоб не збентежувати читача зайвими власними назвами, які не несуть за собою важливих асоціативних функцій.

3.2 Використання лексико-граматичних перекладацьких трансформацій при відтворенні образу міста в американській поезії українською мовою

Англійська мова характеризується фіксованим порядком слів, що впливає і на структурні та римоутворювальні елементи поетичного твору, в той час, коли в українській мові – вільний порядок слів. Можливість зміни порядку слів надає перекладачеві свободу в перекладі, дозволяючи перекладачеві акцентувати увагу на бажаному за допомогою логічного наголосу.

(1)*I see the mighty city through a mist –
The strident trains that speed the goaded mass,
The poles and spires and towers vapor-kissed* (WC:URL)

Могутнє місто бачу, сховане у млі
І потяги стрімкі, що мчать рухому масу,
Імлою поціловані стовпи і вежі, і шпилі.

У цьому прикладі використано перестановку, мовні елементи у тексті змінили розсташування, щоб зберегти римування та покращити милозвучність. Окрім цього, було також використано прийом вилучення або опущення.

(3)*We are apart; the city grows quiet between us,
She hushes herself, for midnight makes heavy her eyes,
The tangle of traffic is ended, the cars are empty,
Five streets divide us, and on them the moonlight lies* (AN:URL).

Ми порізно; й між нами затихає місто,
опівночі тяжіють його очі,
Затори зникли і в машинах пусто,
П'ять вулиць розділяють нас у світлі місячної ночі.

У цьому фрагменті використано вилучення, аби краще передати структуру вірша і полегшити процес читання для слухача. Частина *she hushes herself* є тавтологічною до попередньої частини (*the city grows quiet between us*), тому її опущення не сприяє втраті сенсу та образності поетичного тексту.

(6) *The street crawls undulant,*

Like a river addled

With its hot tide of flesh

That ever thickens (G:URL).

Вулиця звивається,

Неначе річка, засліплена

гарячими припливами плоті,

що не спадають.

У цьому фрагменті словосполучення *crawls undulant* (дослівно: повзе хвилеподібно) було замінено одним словом – «звивається», що на нашу думку влучно передає те, що хотіла сказати поетеса. Окрім цього, було нами використано антонімічний переклад (*that ever thickens* – що не спадають), на нашу думку, це рішення вдало відтворює сенс поезії, до того ж цей віршований рядок вдало поєднується з попереднім, оскільки підтримує порівняння вулиці з річкою і натовпу – з припливами. До того ж було використано перекладацьку стратегію компенсації, щоб передати сенс слова *addled* (це слово має наступні значення: нездатний чітко мислити, розгублений, одурманений), в перекладі ми замінили його на слово «засліплена».

(7) *Night blows through me.*

I am clear with its bitterness.

I tinkle along brick canyons

Like a crystal leaf (WS:URL).

Глупа ніч пронизує мене.

Я гіркоту її пізнавши,

Дзеленкочу вздовж урвищ цегляних,

неначе кришталевий лист.

У цьому фрагменті метафору *brick canyons* відтворено за допомогою поєднання таких перекладацьких трансформацій як компенсація та перестановка. Слово *canyons* було замінено не слово «урвище», що є близьким за змістом. Окрім того, застосовано прийом додавання, щоб збагатити образність перекладу (*night* – «глупа ніч»).

(10) *For one brief golden moment rare like wine,
The gracious city swept across the line (CL:URL);*

На золоту невелемовну мить, рідкісну як дань,
Сердечне місто пронеслось перед очима, наче лань.

Для збереження римування було застосовано трансформацію цілісного перетворення. Метафоричний епітет відтворено за допомогою лексичного відповідника.

(12) *Background of grey,
A rain-wet street;
Shuffling; shambling
Beating feet,
Past the corner where four ways meet (FIR:URL).*

Завіса сіра,
Вулиця, мокра від дощу;
Шаркання, човгання,
Стукіт ніг
За ріг, куди веде квартет доріг.

Синекдоха *beating feet* відтворена за допомогою прийому граматичної (морфологічної) заміни.

(18) *In the evening the city
Goes to bed
Hanging lights
Above its head (C:URL).*

Ввечері місто
Залазить в ліжко

Вішаючи зоріНа його підніжку.

Для відтворення цього фрагменту українською мовою було застосовано прийом цілісного перетворення, щоб зберегти римування. Окрім цього було застосовано прийом конкретизації і калькування (*goes to bed* – залазить в ліжку).

(23) *Nothing but massive metal bars about, monster machines
that eat us, Controlled by the army the
Cops, the Secret police, our own thoughts (TON:URL)!*

Нічого, крім величезних залізних прутів та монструозних машин, що пожирають нас, керованих армією копів, таємною поліцією чи навіть власними думками!

При перекладі цього фрагменту було застосовано прийом граматичної (морфологічної) заміни: *monster machines* – монструозні машини.

(25) *A stately minster at the northern side
Lifts its twin spires to the distant sky,
Pinnacled, carved and buttressed (MD:URL);*

Собор величний на північній стороні
Здіймає свої шпилі-близнюки,
прикрашені різьбою, високо в небо;

При перекладі цього фрагменту було використано прийоми транспозиції на рівнях словосполучення (*a stately minster* – собор величний) та речення, а також прийому опущення, та граматичної заміни (*to the distant sky* – високо в небо).

(26) *And all these streets leading
so crosswise, honking, lengthily,
by avenues
stalked by high buildings or crusted into slums
thru such halting traffic
screaming cars and engines (MSS:URL)*

Всі ці вулиці ведуть

навхрест, з протяжними гудками,
 по проспектах
 переслідуваних високими будівлями або забитими в нетрі
 через такий обривистий рух
 вереск автомобілів і двигунів

Для перекладу цього фрагменту було використано прийом граматичної(морфологічної) заміни (*screaming cars and engines* – вереск автомобілів і двигунів).

(27) *The city is rigid with straight lines and angles,
 A chequered table of blacks and greys* (ARiSS:URL).

Місто складається з прямих кутів і ліній,
 Неначе картатий чорно-сірий стіл.

Для відтворення метафори було використано прийом граматичної заміни та транспозиції (*a chequered table of blacks and greys* – Неначе картатий чорно-сірий стіл).

(29) *The noise of the city sounds below me.
 It clashes against the houses
 And rises like smoke through the narrow streets* (SF:URL).

Міський шум лунає піді мною,
 Він б'ється об будинки
 Й здіймається, неначе дим із закутків.

При перекладі цього фрагменту було використано транспозицію та граматичну заміну (*the noise of the city* – міський шум), для перекладу порівняння було використано калькування, а також – прийом компенсації і опущення (*like smoke through the narrow streets* – неначе дим із закутків).

(30) *I hear the sigh
 The goaded city gives, not day
 Nor night can ease her heart,
 her anguished labours stay* (NYaN:URL).

Зітхання загнаного міста

чую я, ні світло сотні днів,

Ані ніч глуха не можуть знять тягар з його душі,

Зупинить його важких трудів.

При перекладі персоніфікації у цьому фрагменті було використано прийом транспозиції (*I hear the sigh the goaded city gives* – зітхання загнаного міста чую я) для покращення милозвучності і збереження римування; прийом додавання (*not day nor night* – ні світло сотні днів, ані ніч глуха) для збагачення образності поетичного тексту; прийом цілісного перетворення (*ease her heart* – знять тягар з його душі); антонімічний переклад (*her anguished labours stay* – зупинить його важких трудів).

(33) *Under the terrible burden of destiny laughing as a young man*

laughs,

Laughing even as an ignorant fighter laughs who has never lost a battle

(Ch:URL)

Під фатуму жахливим тягарем, сміється, як сміятись може тільки молодик
Сміється, як нетямущий боєць, що у житті лиш вигравав.

При перекладі цього фрагменту було застосовано прийоми транспозиції (*Under the terrible burden of destiny* – Під фатуму жахливим тягарем) та антонімічного перекладу (*who has never lost a battle* – що у житті лиш вигравав).

(98) *This is the iron City's awful way—*

Not wilfully to crush our bodies down

Beneath her agate heel; but day by day

To choke us with wild loneliness; to drown

Our hearts and hopes—yet never quite to slay (MP:URL).

Сталевого міста жахлива пеня –

Не навмисно чавити нас

своїм агатовим підбором, та день від дня

душити нас пекельною самотністю, топити нас,

наші серця й надії – та все ж не до кінця.

Для відтворення персоніфікації та збереження римування у цьому фрагменті застосовано цілісне перетворення та опущення (*This is the iron City's awful way* — Сталевого міста жаклива пеня; *yet never quite to slay* – та все ж не до кінця).

(99) *O, never, never will the City sing*
The song of labor done; she prospers most
When toiling for the processes of Growth (MP:URL).

Ніколи, ніколи Місто не співатиме,
Що праці видніється кінець,
Воно найбільше процвітає,
Коли працює та зростає.

При перекладі даного фрагменту було застосовано прийом опущення (*Never will the City sing//The song of labor done – Місто не співатиме,// Що праці видніється кінець*) цілісного перетворення (*The song of labor done – Що праці видніється кінець; When toiling for the processes of Growth – Коли працює та зростає*), та транспозиції (*she prospers most – Воно найбільше процвітає*).

(92) *The city*
drags itself awake on
subway straps (AiNY:URL);
 Місто продирає очі,
 Тримаючись за поручні
 в метро;

Персоніфікація перекладена за допомогою цілісного перетворення (*The city drags itself awake – Місто продирає очі*). Окрім цього використано прийом додавання.

(94) *I saw the tired City fall in the arms of the Night,*
Like a beautiful, weary woman, after the day's delight (MP:URL).
Бачив я падіння втомленого Міста у обійми Ночі,
Неначе жінки струдженої, що після праці відпочить охоча.

У цьому фрагменті персоніфікацію перекладено за допомогою граматичної заміни та транспозиції (*I saw the tired City fall* – Бачив я падіння втомленого Міста), опущення (*Like a beautiful, weary woman* – Неначе жінки струдженої) та цілісного перетворення (*after the day's delight* – що після праці відпочить охоча), яке ми застосували, щоб зберегти римування. Окрім цього у цьому фрагменті застосовано лексико-семантичний прийом конкретизації (*in the arms of the Night* – у обійми Ночі).

(89) *In unlighted streets you hide away the appalling* (Ca:URL);

На темних вулиця своїх ховаєш ти жахливе;

Пряму номінацію у цьому фрагменті було перекладено за допомогою антонімічного перекладу.

(85) *And in these dark cells,
packed street after street,
souls live, hideous yet—
O disfigured, defaced* (Ci:URL).

В холодних цих темницях,
битком набитих вулицях,
огидні душі ці живуть,
спотворені, понівечені.

У цьому фрагменті метафора перекладена шляхом компенсації (*And in these dark cells* – В холодних цих темницях).

(79) *Forgetting that I was an alien guest,
She bent to me, my hostile heart to win,
Caught me in passion to her pillowy breast* (CL:URL);

Забувшися, що я чужак,
Вона схилилася до мене,
моє щоб серце підкорити,
І палко обійняла так.

У цьому фрагменті для відтворення персоніфікації використано цілісне перетворення та опущення (*Caught me in passion to her pillowy breast – І палко обійняла так; my hostile heart to win – моє щоб серце підкорити*).

(72) *we dream of the stop on the subway without a name,
the door in the heart of the grove of skyscrapers* (MHLB:URL).

ми мріємо про зупинку в метро без назви,
двері до серця кам'яного лісу.

Для відтворення метафори у даному фрагменті було використано прийом цілісного перетворення (*the grove of skyscrapers – кам'яний ліс*).

(71) *By day the skyscraper looms in the smoke and sun and
has a soul.*

*Prairie and valley, streets of the city, pour people into
it and they mingle among its twenty floors and are
poured out again back to the streets, prairies and
valleys* (CW:URL).

Вдень хмарочос стоїть закутаний у смог,
немов живий.

Степи й долини, міста вулиці зганяють туди люд,
що копошиться поміж численних поверхів і
виривається назад на вулиці, степи й долини.

Персоніфікацію у даному фрагменті відтворено за допомогою цілісного перетворення і опущення.

(69) *It called me in the sunrise and the dew,
At noon and twilight, sadly, hungrily,
The jealous City, whispering always—"Home!"* (CW:URL)

Кликало мене світанками й россою,
в сутінки й в обід, сумно й зголодніло,
Ревниве Місто, завжди шепотіло: "Додому!"

Цей фрагмент відтворено за допомогою використання прийому транспозиції.

(67) *The city is closing for the night (G:URL).*

Місто завершило свій робочий день.

Цей фрагмент відтворено за допомогою антонімічного перекладу.

(64) *The whole city*

Is stone, even

Where stone

Doesn't belong (LPiF:URL).

Місто – суцільний камінь,

Навіть де каменю

місця немає.

Метафору відтворено за допомогою транспозиції та калькування.

(58) *No more, if still you wander, will you meet*

With nights of unabating bitterness;

They cannot reach you in your safe retreat,

The city's hate, the city's prejudice! (RiP:URL)

Блукаючи, не стрінеш більше

Ти ночей гірких;

В своєму затишному сховку

Далеко ти від ненависті й упередження міських!

Цей фрагмент перекладено за допомогою транспозиції та граматичної заміни.

(57) *In audacity, in hilarity, this city*

plays an unbelievable organ.

How afternoon goes like the movies (TC:URL).

В своїй зухвалості, у пустощах своїх,

це місто віртуозно грає на органі.

І день проходить, як в кіно.

У даному фрагменті персоніфікація перекладена за допомогою транспозиції.

(52) *Within the city,*

*The streets which were the last to fall to sleep,
Hold yet stale fragments of the night (D:URL).*

У межах міста,
вулиці, котрі останніми закрили очі,
все ще тримаються за обривки ночі.

Даний фрагмент відтворено за допомогою використання прийому компенсації, з метою збереження римування в творі.

*(49) The city floats no longer like a bait
To hook the nimble darting summer days (LAIV:URL).*

Місто вже не схоже на приманку
Для ловлі літнього ранкового серпанку.

Цей фрагмент відтворено за допомогою цілісного перетворення, щоб зберегти римування.

*(44) I stand in the window and watch the
moon.*

*She is thin and lustreless,
But I love her.*

*I know the moon,
And this is an alien city (LT:URL).*

Я стою у вікні і дивлюся на місяць.
Хоч тонкий і позбавлений блиску,
я люблю його.

Я з місяцем знайома,
а місто це – чужинець.

Метафоричний епітет *alien city* відтворено за допомогою прийому граматичної заміни та опущення.

*(22) About me young and careless feet
Linger along the garish street (OB:URL);*

Про мої молоді й недбалі ноги,
Що вешталися вздовж строкатої дороги.

Для того, щоб зберегти римування у цьому фрагменті було використано прийом компенсації.

(42) *In the city,*

Storms of light

Surge against the clouds,

Pushing up the darkness (LN:URL).

В місті

Хвилі світла

Б'ються об хмари,

Відганяючи темряву

Метафора *storms of light* у даному фрагменті відтворена за допомогою прийому компенсації.

(43) *The golden snow of the stars*

Drifts in mounds of light,

Melts against the hot sides of the city,

Cool cheek against burning breast,

Cold golden snow,

Falling all night (M:URL).

Золотий зірковий снігопад

Кружляє в світла танку

І тане на гарячих боках міста,

неначе холодна щока притуляється

до гарячих грудей.

Холодний блискучо-жовтий сніг

Падає аж до світанку.

Порівняння у даному фрагменті відтворено за допомогою прийому додавання. Окрім цього, було використано антонімічний переклад (*Falling all night* – Падає аж до світанку).

(45) *The apparition of these faces in the crowd;*

Petals on a wet, black bough (iSoM:URL).

Поява цього натовпу облич;
 Пелюсти на вогкій чорні гільці.

При перекладі даного поетичного тексту було використано транспозицію та опущення.

3.3 Застосування транскодування при відтворенні образу міста в американській поезії українською мовою

(5) *On roof and street, on park and pier,
 The springtide sun shines soft and white,
 Where the "Flat Iron," gaunt, austere,
 Lifts its huge tiers in limpid light* (TFI:URL).

На пірсі, в парку, на дахах і на дорогах
 Весняне сонце світить біло й ніжно,
 Стоїть Флет Айрон, худорлява й строга,
 Здіймається увись поважно.

У цьому фрагменті застосовано прийом транскрипції. Цей вірш присвячено відомій будівлі в Нью-Йорку, яка є частиною історичного архітектурного фонду міста. Власне своє прізвисько вона отримала через те, що була збудована у чудернацькій формі, що нагадує, дослівно, «плоску праску». Саме тому ми не можемо використати прийом генералізації або ж опущення, тому що тоді поетичний текст не передаватиме основної інформації.

(11) *Across the river Manhattan floats—
 Dim gardens of fire—
 And rushing invisible toward me through the fog,
 A hurricane of faces* (FB:URL).

За річкою Мангеттен височіє—
 Сади вогню тьмяні—
 І мчить незримий крізь імлу до мене,
Ураган обличь.

У цьому фрагменті метафору відтворено за допомогою прийому калькування.

(20) *The city is squalid and sinister,*

With the silver-barred street in the midst,

Slow-moving,

A river leading nowhere (LT:URL).

Місто убоге і зловісне,

Посередині звивається вулиця,

рухається повільно, наче

Річка, що веде в нікуди.

Засоби, за допомогою яких утворюється образ міста в даному фрагменті, відтворені за допомогою калькування. Окрім цього при перекладі цього фрагменту було застосовано прийоми опущення і транспозиції (*with the silver-barred street in the midst* – посередині звивається вулиця).

(16) *Soon*

From peak and cliff and minaret

The city's lights began to wink (CR:URL)

Ще мить

та з вежі, скелі, мінарету

Світло міста заморгає

У даному фрагменті персоніфікацію відтворено за допомогою кальки. Також при перекладі застосовано прийом транспозиції.

(28) *Sooner or later even the concrete*

will crumble and cry in silence

along with all the lost road signs (iTiAW:URL).

Рано чи пізно навіть бетон

кришитиметься й мовчки плакатиме

разом із втраченими дорожніми знаками.

Для відтворення персоніфікації у даному фрагменті було використано прийом калькування. Окрім цього було використано прийоми опущення та граматичної (морфологічної) заміни (*cry in silence* – мовчки плакатиме).

(31) *Over the housetops,
Above the rotating chimney-pots,
I have seen a shiver of amethyst,
And blue and cinnamon have flickered
A moment,
At the far end of a dusty street (CG:URL).*

Понад дахами,
Понад димарями,
Трепет аметисту бачив я,
І синь, і кориця заграли
На мить,
У дальньому кінці курної вулиці.

При перекладі цього фрагменту пряму номінацію було відтворено за допомогою лексичного відповідника. Окрім цього було використано прийом опущення (*above the rotating chimney-pots* – понад димарями).

(34) *Why, even strident Paterson
Rests quietly as any nun (TFF:URL).*

Та навіть Патерсону спиться
так солодко, неначе він черниця.

Для перекладу порівняння було використано лексичний відповідник. Окрім цього було застосовано транслітерацію (*Paterson* – Патерсон), прийом конкретизації (*rests* – спиться) та прийом компенсації (*rests quietly* – солодко спиться).

(97) *April, your shining feet are needed here
In the dark districts where the City hides
Her palest children, famishing for you (MP:URL).*

Весно, ступи своїм прекрасним кроком

на темні вулиці, де Місто затаїло

блідих своїх дітей, за тобою спраглих.

У цьому фрагменті персоніфікацію відтворено за допомогою лексичного відповідника. Окрім цього використано прийом компенсації, транспозиції та генералізації (*April – Весно*).

(93) *Remember, in your stress,*

The fragrant flower of youth,

The ancient loveliness,

The wise, substantial truth.

The City is a golden lie, a serpent's awful tooth! (MP:URL)

Пам'ятайте, навіть у недолі,

молодості цвіт,

античної краси наліт,

розсудливої правди моноліт.

Місто – золотий обман, жахливий полоза укус!

При перекладі цього фрагменту нами було використано низку перекладацьких трансформацій: калькування (*The City is a golden lie – Місто – золотий обман*), прийом компенсації та транспозиції (*a serpent's awful tooth – жахливий полоза укус*), а також цілісне перетворення та прийом додавання.

(86) *In crippled streets where happiness seems buried*

under the sooty snow of northern winter (LiS:URL)

На вулиця скалічених, де щастя видиться

похованим під чорним снігом північної зими

Метафоричний епітет *crippled streets* перекладено за допомогою прийому калькування. Також використано прийом транспозиції (*In crippled streets – На вулиця скалічених*), для милозвучності та прийом генералізації (*under the sooty snow – під чорним снігом*).

(83) *And see that first house, as if between*

Mirrors, engendering a spectral

Corridor of inane replicas,

Flimsily peopled (Lo:URL).

І бачу перший той будинок, ніби між
дзеркал, які породжують спектральний
коридор безглузких реплік,
не велелюдний.

У цьому фрагменті метафору відтворено за допомогою калькування
(*spectral corridor of inane replicas* – спектральний коридор безглузких реплік).

(81) *How like a queen, to seek with jealous eye
the face that flees you, hidden city, white
swan* (CW:URL).

Як, неначе королева, шукаєш оком заздрісним
обличчя, що біжить від тебе, скрите місто, лебідь
білий.

Порівняння, метонімічний епітет та метафору у цьому фрагменті
відтворено шляхом калькування.

(77) *an immense city, carefully revealed,
made delicate by over-workmanship,
detail upon detail,
cornice upon façade* (LLS:URL)

Неосяжне місто, бережно розкрите,
Вишлекане надлишком майстерності,
Деталь за деталлю,
Карниз за фасадом

Для перекладу цього фрагменту було використано прийом калькування.

(76) *The city had withdrawn into itself
And left at last the country to the country;* (CT:URL)

Місто замкнулося в собі,
і полишило шир сільську насамоті.

Для відтворення персоніфікації у цьому фрагменті було використано
прийом калькування.

(65) *And along black streets that glisten as if with rain,*

The muted city seems

Like one in a restless sleep, who lies and dreams

Of vague desires, and memories, and half-forgotten pain (HoD:URL).

Вздовж чорних вулиць, що наче від дощу блищать,

Затихле місто схоже

на людину у тривожнім сні, що спить і бачить

напівзабутий біль і спогади мутних бажань.

Порівняння (*The muted city seems // Like one in a restless sleep*) відтворене за допомогою калькування.

(62) *But on the far side is a city whose windows flame gold in the sunset.*

It lies fair and shining before him, a gem set betwixt sky and water (W:URL).

Навпроти нього міста вікна золотом горять.

Воно розкинулося перед ним прекрасне й сяюче,

неначе самоцвіт між небом та водою.

У даному фрагменті метафора відтворена за допомогою калькування.

(59) *Small towns*

Crawling out of their green shirts .

Tubercular towns

Coughing a little in the dawn (TW:URL).

Маленькі містечка

Виповзають зі свого зеленого вбрання...

Сухотні містечка

покашлюють на світанку...

Персоніфікацію відтворено за допомогою калькування. Окрім цього, використано прийом генералізації (*green shirts* – зеленого вбрання).

(54) *I walk these lonely*

Streets alone

No one by my side (OTР:URL)

Метафоричний епітет *lonely streets* відтворено за допомогою калькування.

(47) *With huge diaphanous feet,
March the leaden velvet elephants,
Pressing the bodies back into the earth* (NY:URL).

Величезними прозорими ногами,
Крокують свинцеві оксамитові слони,
Втоптуючи тіла назад у ґрунт.

У цьому фрагменті уособлення відтворюється за допомогою калькування.

(46) *From cliffs of houses,
Sunlit windows gaze down upon me
Like undeniable eyes,
Millions of bronze eyes,
Unassailable,
Obliterating all they see* (S:BP:URL).

Зі скель будинків,
Залиті сонцем вікна зглядаються на мене,
Неначе справжні очі,
Мільйони бронзових очей,
Непрístupні,
Вони знищують все, на що падає їх погляд.

У цьому фрагменті уособлення відтворюється за допомогою калькування.

(41) *There was a place made, a clearing in the wilderness of bricks,
where they gathered to sing – the microphone warbled,
the hot smell of tar and hope fanned in wings of smoke* (PPoCD:URL)

Була галявина між пустки цегляної, місце співу –
мікрофон дзижчав, і пахло там смолою та надією,
що в крилах диму трепетіли.

Метафору *a clearing in the wilderness of bricks* відтворено за допомогою калькування. Окрім цього, при перекладі фрагменту було використано опущення та транспозицію.

(40) *The lights trickle grayly down from the hoary palisades*

And drip into the river (AoC:URL).

Вогні стікають з сивих частоколів
і капають у річку.

Метафору у даному фрагменті відтворено за допомогою калькування.

(38) *City of vermilion curtains, city whose windows drip with crimson,
tawdry, tinselled,
sensual city, throw me pitilessly into your crowds* (iCoN:URL).

Місто ртутно-червоних завіс, місто з багряними вікнами,
місто дешевої мішури,
чуттєве місто, безжалісно жбурними мене у свій натовп.

Даний фрагмент відтворено за допомогою калькування. Окрім цього використаний прийом транспозиції.

(37) *It's hard to believe they are gone
Those folks who lived in the towns
As you see the empty buildings
Grass sparse and parched and brown* (GT:URL)

Важко повірити, що їх вже нема
жителів цих містечок
все що лишилось - пусті будинки
й рідка пожухла трава

Даний фрагмент відтворено за допомогою калькування.

(2) *i am new york city
here is my brain of hot sauce
my tobacco teeth my
mattress of bedbug tongue
legs apart hand on chin
war on the roof insults
pointed fingers. pushcarts
my contraceptives all* (INYC:URL)

я – нью-йорк

ось мої мізки з гострого соусу

мої тютюнові зуби мій

матрац з клопів язик

ноги нарізно руки на підборідді

війна на даху образи

загострені пальці магазинні візки

всі мої контрацептиви

Цей фрагмент відтворений за допомогою транскрипції (*new york* – нью-йорк), а також калькування.

(4) *The houses, rearing themselves higher,*

Assemble among the clouds (WS:URL).

Будинки, тягнучись увись,

Збираються посеред хмар.

Уособлення у даному фрагменті відтворено за допомогою калькування.

(13) *Ears I had but I heard not*

The clamor of bells from churches and towers of stone,

I heard not the clink of metal,

The groaning of iron

With the weight of passengers and wheels of iron (E:URL)

Хоч вуха мав, але не чув

Ні церковних дзвонів гул, ні веж,

Ні дзвін металу

Й стогону заліза

Під вагою сотні душ

У даному фрагменті уособлення відтворено за допомогою калькування.

(14) *The many old buildings lining the main street*

Which by the way, isn't main street that's a block away

From the small library to the high school, just a jot to get to

The sidewalks resemble the old boardwalks from yesteryear

The shops vary as the street winds to the highway (OST:URL)

Багато старих будинків обступили центральну вулицю
 Яка, до речі, й зовсім не центральна, та – за квартал
 Від невеликої бібліотеки до середньої школи лиш кілька кроків
 Узбіччя нагадують старі тротуари минулих років
 Магазили змінюються в міру того, як вулиця прямує до шосе
 Прямі номінації у даному фрагменті відтворені за допомогою їхніх
 лексичних відповідників.

*(21) yet breathing those fumes, walking the thronged
 pavements among crippled lives, jackhammers
 raging, a parking lot painfully a gleam
 in the May sun, I have seen
 not behind but within, within the
 dull grief, blown grit, hideous
concrete facades, another grief, a gleam
 as of dew, an abode of mercy,
 have heard not behind but within noise
 a humming that drifted into a quiet smile (CP:URL).*

але вдихаючи цей дим, блукаючи по
 тротуарах серед покалічених життів і шуму відбійних
 молотків, по стоянці, що хворобливо мерехтить
 у світлі травневого сонця, я бачив
 не позаду, а всередині, в межах
 тупої болі, пилу, обридливих
бетонних фасадів, і скорботи, проблиск
 немов крапельку роси, обитель милосердя,
 чув шум не ззовні, а зсередини,
 музикання, що перейшло у тиху усмішку.

Прямі номінації у даному фрагменті відтворені за допомогою їхніх
 лексичних відповідників.

(39) City of midnight,

Smite me with your despair (iCoN:URL).

Місто опівночі,

Вдар мене своїм відчаєм.

Цей фрагмент відтворено за допомогою калькування.

(80) *The great, proud city, seized with a strange love,*

Bowed down for one flame hour my pride to prove (CL:URL).

Величне, гордовите місто, охоплене любов'ю дивною,

Схилилося на полум'яний час, мою гординю довести даремною.

Пряма номінація у даному фрагменті відтворена за допомогою лексичного відповідника.

Висновки до розділу 3

Отже, після аналізу використання перекладацьких трансформацій у відтворенні образів міста в американській поезії, було виявлено, що в українській та англійській мовах існує багато схожих засобів творення образності, але в той же час під час перекладу англомовних поезій виникає багато проблем, пов'язаних з питанням збереження і адекватної передачі смислового навантаження, образності, авторської ідеї, ритмо- та римоутворюючих елементів, а найголовніше – ідейно- та структурно-функціональної цілісності. Грунтуючись на проведеному аналізі можемо виділити найчастіше вживані перекладацькі трансформації, за допомогою яких перекладаються засоби створення образу міста: граматичні заміни, додавання, опущення, транспозиція, конкретизація, генералізація, антонімічний переклад, калькування та буквальный переклад тропу.

Якщо поетичний текст неможливо відтворити вище наведеними перекладацькими трансформаціями, потрібно запобігти до цілісного перетворення та компенсації.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі магістра проаналізовано засоби створення образу міста в американському поетичному дискурсі та способи їх відтворення українською мовою.

Розглянуто теоретичні засади вивчення образних засобів та прямих номінацій в поетичному дискурсі:

- поетична мова являє собою мову художньої літератури та поезії зокрема. Основна функція поетичної мови – естетична;
- проблемами перекладу поезії є потреба відтворення не тільки змісту, а й форми; збереження емоційного навантаження, ідеї автора та образності твору, але разом з тим і структурно-функціональної цілісності;
- американський дискурс – явище, що постійно еволюціонує, поява якого спричинена внутрішньодержавними та міжнародними суспільними процесами.

Під час аналізу відібраних фрагментів, було виявлено, що для створення образу міста автори поетичних текстів найчастіше використовують такі художні тропи: метафору, уособлення, метонімію, синекдоху, епітети та порівняння.

Метафора є найпоширенішим та одним з найефективніших художніх засобів для створення образності в поетичних текстах. В основі метафори лежить подібність між предметами.

Метонімія у поетичних текстах виконує емоційно-оцінну та номінативну функції, як і метафора, метонімія ґрунтується на подібності предметів.

Епітети та порівняння належать до простих тропів, що виражають не тільки думку автора про описуване явище, роблять текст виразним.

У роботі проаналізовано використання перекладацьких трансформацій для відтворення образів міста в українських перекладах перекладах:

- серед лексико-семантичних перекладацьких трансформацій для відтворення образу міста в поетичних текстах найчастіше використовують конкретизацію та генералізацію;

- серед лексико-граматичних трансформацій для відтворення засобів створення образу міста застосовують прийоми додавання, опущення, антонімічний переклад, граматичні заміни, компенсацію та цілісне перетворення;

- серед перекладацьких трансформацій, що належать до категорії транскодування використовують калькування, транскрипцію та транслітерацію.

SUMMARY

This study focuses on the analysis of means of creating city image and their translation into Ukrainian language.

The purpose of the work is to research the means of creating the image of the city in modern American poetry and their translation into Ukrainian.

The object of research is poetic language and figurative means used to create an image of the city.

The subject of the research is the figurative means of creating the image of the city in the American poetic discourse and the peculiarities of their translation into the Ukrainian language.

The research is based on texts from American poetic discourse.

Modern linguistics defines poetic language: as the language of fiction, the main function of which is aesthetic; as the language of poetic discourse, or as a system of linguistic and expressive means inherent in poetic discourse.

The problem of literary translation of poetry lies in the difference between two language systems at all levels: phonetic, lexical, grammatical and syntactic. The main task of the translator is not only to convey the author's idea, but also to evoke in the reader the same emotions as the original text. The translator needs to consider metro-rhythmic norms, lexical features, the period of writing of the work, as well as the structure and compositional structure of the work. It is believed that it is almost impossible to preserve all the features of a poetic work and at the same time make an adequate translation of the text, therefore, deviations from the original text and author's interpretations are often found in translations of poetry.

The phenomenon of American poetic discourse encompasses many literary currents and poetic schools. The formation of a separate discourse was influenced primarily by the separation from the traditions of British literature, as well as different cultural and political events.

The analysis of the selected fragments revealed that such tropes used to create an image of the city, prevail: metaphor, personification, metonymy, synecdoche, epithets and similes.

Metaphor is the most common and one of the most effective artistic tools for creating imagery in poetic texts. The basis of metaphor is the similarity between objects.

Metonymy in poetic texts performs emotional-evaluative and nominative functions, just like metaphor, metonymy is based on the similarity of objects.

Epithets and similes belong to simple tropes that express not only the author's opinion about the described phenomenon, but also make the text expressive.

The paper analyzes the use of translation transformations to reproduce images of the city in Ukrainian translations:

- among the lexical-semantic translational transformations to reproduce the image of the city in poetic texts, concretization and generalization are most often used;

- among the lexical-grammatical transformations, techniques of addition, omission, antonymic translation, grammatical substitution, compensation, and integral transformation are used to reproduce the means of creating the image of the city;

- among translation transformations belonging to the category of transcoding, tracing, transcription and transliteration are used.

Key words: *poetic discourse, translation transformation, imagery, metaphor, metonymy, simile, epithet.*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми навчання іноземних мов та перекладу : матеріали Міжнародної наук.-практич. конф.: тези доповідей. Київ: КНЛУ, 2013. 130 с.
2. Алимов В.В. Теория перевода: Пособие для лингвистов-переводчиков. URL: <http://www.twirpx.com/file/1792674/>. (30.10.2022)
3. Аристотель. Поэтика / Пер. Б. Тена; вступ. ст. і коментарі Й. Кобова. Київ: Мистецтво, 1967. 136 с.
4. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Москва: Международные отношения, 1975. 9 с.
5. Бацевич Ф.С. Основы коммуникативной лингвистики: підручник, 2-ге вид., доп. К. : ВЦ «Академія», 2009. 376 с., с. 154
6. Бойко Ю.П., Актуальні проблеми філології та перекладознавства : зб. наук. пр. Вип. 8 /ред.: Ю.П., О.В. Ємець. Хмельницький: ХНУ, 2015. 148 с.
7. Буало Н. Мистецтво поетичне. Київ, 1967. 136 с
8. Виноградов Е. И. Введение в переводоведение. Москва: РАО, 2001. 9 с.
9. Гальперин И. Р. Стилистика английского языка. Москва: Высшая школа, 1981. 316 с.
10. Гливінська Л. К. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2995/Hlyvinska.pdf?sequence=1> (31.10.2022)
11. Голубенко Н. І. Когнітивні особливості перекладу художнього тексту. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019. № 38. Том 1. С. 134 — 137.
12. Гордієнко Н. М. Поняття перекладацької еквівалентності як центральна проблема теорії художнього перекладу, Матеріали за 8-а міжнародна научна практична конференція «Найновітє научни постижения». Том 18. Филологични науки. София: «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2012. 104 с.

13. Горина Е. В. Дискурс інтернета: определение понятия и методология исследования. Филологические науки. Вопросы теории и практики. 2014. №11 (41): в 2-х ч. Ч. II. С. 64—67.
14. Ємельянова О. В. До питання про типологічні особливості діалогічного дискурсу закоханих. Вісник Сумського державного університету. Серія Філологічні науки. Суми: Сумський державний університет, 2005. №5(77). С. 114—119.
15. Єрмоленко С. Нариси з української словесності: (стилістика та культура мови). Київ: Довіра, 1999. 431 с.
16. Жураківська Н. М. Мистецтво поетичного перекладу (філософський аспект). Вісник Київського національного університету. 2012. Том 2. №1. С. 7—13.
17. Заболотська О. В. Специфіка дискурсу «американського поетичного ренесансу». Науковий вісник Волинського національного університету ім. Л. Українки. Серія Філологічні науки : зб. наук. праць. Луцьк : ВНУ, 2012. Вип. № 24(249). С.46—50., с. 49
18. Зубрицька М.І., Антологія світової літературно-критичної думки 20 ст, Львів, 1996. 633 с.
19. Іваніна Т. В. Теорія та практика перекладу. Навчальний посібник для студентів четвертого курсу всіх форм навчання спеціальності «Мова та література». Запоріжжя, 2010. 32 с
20. Кардашова Н. Лінгвокультурні, соціокультурні та міжкультурні проблеми перекладу, Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Сер.: Філологічні науки. 2010. №. 89 (1). С. 182—186.
21. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії); Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка: Київ, 2002. 521 с.
22. Комиссаров В. Н. Лингвистика перевода. Москва: Наука, 1980

23. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз.. Москва: Высшая школа, 1990. 253 с
24. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ: Юніверс, 2002. 280 с.
25. Коптілов В. Теорія і практика перекладу / В. Коптілов, К. : Юніверс, 2003, 280 с
26. Коптілов В. Першотвір і переклад / В. Коптілов. К., 1972. с. 216., ст 3
27. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова Книга, 2003. 274 с.
28. Латышев Л. К. Технология перевода. Москва: Академия, 2007. 320 с.
29. Леонтьев А.Н. Особенности поэтического перевода, Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2010. С. 50 — 57. URL: <http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v1/10.pdf> (30.10.2022)
30. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів. Київ: Ленвіт, 2012. 203 с.
31. Маріна О. С. Сучасний англomовний дигітальний художній дискурс: Орієнтири лінгвістичних досліджень, 2017., с. 109, URL: http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/1362/Pafn_2017_69_24.pdf?sequence=1 (30.10.2022)
32. Потебня А. А. Эстетика и поэтика. Москва: Искусство, 1976. 616 с.
33. Поэтика перевода. Сборник статей. Москва : Радуга, 1988. С. 22-28
34. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. Москва: Р. Валент, 2007. 244 с.
35. Совтис Н.М. ПОЕТИЧНА МОВА У СВІТЛІ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, УО КНУ ім Т.Р. Шевченка, м. Київ, Україна. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/250049626.pdf> (30.10.2022)
36. Сусов И. П. Введение в языкознание: учеб. для студ. лингв. и филол. спец. / И. П. Сусов. - М. : АСТ: Восток-Запад, 2007. 379 с., 40

37. Умарова Х. Г. Поэтический текст как объект перевода. Лингвостилистические особенности поэтического текста. URL: <http://www.litways.ru/walls-134-1.html> (30.10.2022)
38. Франко І. Из секретів поетичної творчості. К.: Радянський письменник, 1969. С. 116—129.
39. Франко І. Я. Зібрані твори: У 50-ти т., т.28. К., 1980.
40. Шабат-Савка С. Дискурс як релевантний спосіб втілення комунікативних інтенцій. *Studia Linguistica*. 2011. №5. С. 451—457, с. 451
41. Шулік, С. Актуальні проблеми художнього перекладу; наук. кер. О.О. Жулавська, Перекладацькі інновації: матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 12-13 березня 2015 р, URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/324252356.pdf> (30.10.2022)
42. Bell A., Ensslin A., Rustad H.K., *Analyzing Digital Fiction* (Routledge Studies in Rhetoric and Stylistics) ed. by 2014 Routledge : NY. 224 p., ст. 52—55
43. Bahaa-eddin Abulhassan Hassan. *Literary Translation: Aspects of Pragmatic Meaning*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, 2011, 105 p, URL: https://www.academia.edu/31948820/Literary_Translation (30.10.2022)
44. Bieliakhova L. I., *Development trends of modern linguistics in the epoch of globalization : collective monograph / Dmytriv I. I., Fedurko M. Yu., Ivanochko K. M., etc.* Lviv-Torun: Liha-Pres, 2019. — 284 p. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/45/484/3631-1> (30.10.2022)
45. Brunton J. Whose (meta) modernism?: Metamodernism, race, and the politics of failure // *Journal of Modern Literature*. 2018, Т. 41. №. 3. С. 60—76. URL: <https://bit.ly/3zZL1xV> (30.10.2022)
46. *Form and Function of Poetic Language* Ivan Fónagy, URL: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/039219216501305106>, (30.10.2022)
47. Francis R. Jones. Poetry translation. *Handbook of translation studies*, volume 2, p. 117, Philadelphia, 2011, 197 p. URL: https://www.researchgate.net/publication/271158941_Francis_R_Jones_Poetry_Translating_as_Expert_Action_Processes_Priorities_and_Networks (30.10.2022)

48. Frost, W. 1969. *Dryden and the Art of Translation*. New Haven, CON: Yale University Press.
49. Guskova N., Ogneva E., Boichuk I. *Linguo-cultural aspects of crosscultural communication*. *Russian Linguistic Bulletin*. 2017. Vol. 2 (10). P. 9–11.
50. Hariyanto, Sugeng. "Problems in Translating Poetry." Retrieved December (2003): n. pag. Print URL:
https://www.academia.edu/2211394/Problems_in_Translating_Poetry (30.10.2022)
51. Holmes, J. (ed.). 1970. *The Nature of Translation: Essays*
52. Hossein Vahid Dastjerdi, Haadi Hakimshafaai, Zahra Jannesaari, *Translation of Poetry: Towards a Practical Model for Translation Analysis and Assessment of Poetic Discourse*, 2008, URL:
https://www.researchgate.net/publication/314084936_Translation_of_Poetry_Towards_a_Practical_Model_for_Translation_Analysis_and_Assessment_of_Poetic_Discourse (30.10.2022)
53. Jakobson, R. 1960. *Closing Statement: Linguistics and Poetics*. In T. Seboek (ed.), *Style in Language* 350-77. Cambridge, MA: MIT Press. URL:
https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:NyaycOzDYfsJ:https://monoskop.org/images/archive/8/84/20141028191454%2521Jakobson_Roman_1960_Closing_statement_Linguistics_and_Poetics.pdf&cd=2&hl=ru&ct=clnk&gl=ua&client=safari (30.10.2022)
54. Jakobson R. *On Linguistic Aspects of Translation/The Translation Studies Reader*. London, New York: Routledge, 2000. 539 p.
55. Kirby, A., *Digimodernism: How New Technologies Dismantle the Postmodern and Reconfigure Our Culture*. New York; London: Continuum. 2009. URL: http://www.istjss.org/resim/2015_winter_11_3.pdf (30.10.2022)
56. Mary Louise Pratt, *Toward a Speech Act Theory of Literary Discourse* (Bloomington: Indiana Univ. Press, 1977), xvi.
57. Milosav Z. Carkic *On Poetic Language*, URL:
<https://rastko.rs/cms/files/books/4f3bddc661a07.pdf> (30.10.2022)

58. Mukařovský Jan, Standard language and poetic language, URL: <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/131565> (30.10.2022)
59. Newmark Peter. 1981. Approaches to Translation. Oxford: Pergamon Press, 65), URL: <https://www.docdroid.net/9ahy/approaches-to-translation-newmark-pdf> (30.10.2022)
60. Nida E. A., Taber C. R. Theory and practice of translation. Netherlands: BRILL, 2003. 218 p.
61. Popova O. V., Amanmuradov K., Nurmetova Z. We-discourse verbalisation in British political discourse. Філологічні трактати. Суми: Сумський державний університет, 2016. Т.8, №4. С.42—50. URL : <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/49334> (30.10.2022)
62. Popova O.V., Lazutkina J. Continuous Form in American Poetic Discourse of the XXI Century. Філологічні трактати. Суми: Сумський державний університет, 2018. Т.10, № 3. С., с. 61
63. Pratt, Toward a Speech Act Theory, xii.
64. Sapir E. Language: An Introduction to the Study of Speech. New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1921. 125 p.
65. Shosana Benjamin On the Distinctiveness of Poetic Language, URL: https://www.researchgate.net/publication/235951090_On_the_Distinctiveness_of_Poetic_Language (30.10.2022)
66. Stanley Fish, “How Ordinary is Ordinary Language?” New Literary History 5, №3 (1973): 41—54.
67. Tom Jones, Theory and Practice from Renaissance to the Present, 2012, URL: https://www.researchgate.net/publication/273917667_Poetic_Language_Theory_and_Practice_from_the_Renaissance_to_the_Present_Poetic_Language_Theory_and_Practice_from_the_Renaissance_to_the_Present_by_Tom_Jones_Edinburgh_Univ_Press_Edinburgh_Scotland_201 (30.10.2022)
68. Tytler A. F. Essey on the principles of translation. London, 1971. 451 p.

69. Van Dijk, Teun A. "Ideology and discourse: A multidisciplinary introduction." Pompeu Fabra University, Barcelona (2000), p. 42 https://www.academia.edu/7791056/Teun_A_van_Dijk_Ideology_and_Discourse (30.10.2022)

70. Vermeulen T. & van den Akker R. Notes on Metamodernism. Journal of Aesthetics and Culture. 2010. Vol. 2. P. 10–24 URL: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.3402/jac.v2i0.5677> (30.10.2022)

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(УМКТСЛТ) — Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ: Либідь, 2001. 224 с.

(УМЕ) — Русанівський В. М., Тараненко О. О., Зяблюк М. П. та ін. Українська мова: енциклопедія, Київ: Укр. Енцикл., 2000. 752 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. (WC) — Claude McKay. The White City. URL:
<https://poetandpoem.com/Claude-McKay/The-White-City>
2. (INYC) — Jayne Cortez. I Am New York City. URL:
<http://billknotblog.blogspot.com/2011/07/i-am-new-york-city-by-jayne-cortez.html>
3. (AN) — Sara Teasdale. At Night. URL:
<https://readalittlepoetry.com/2010/04/15/at-night-by-sara-teasdale/>
4. (WS) — Evelyn Scott. Winter Streets. URL:
<https://digital.library.upenn.edu/women/scott/precipitations/precipitations.html#15>
5. (TFI) — Sadakichi Hartmann. To the "Flat Iron". URL:
<https://poets.org/poem/flat-iron>
6. (G) — Lola Ridge. The Ghetto. URL: <https://poets.org/poem/ghetto>
7. (WS) — Evelyn Scott. Winter Streets. URL:
<https://digital.library.upenn.edu/women/scott/precipitations/precipitations.html#15>
8. (CTWNR) — Vachel Lindsay. The City That Will Not Repent. URL:
<https://www.poetry.com/poem/37348/the-city-that-will-not-repent>
9. (SFNW) — Robert Penn Warren. San Francisco Night Windows. URL:
<https://poets.org/poem/san-francisco-night-windows>
10. (CL) — Claude McKay. The City's Love. URL:
<https://poets.org/poem/citys-love>
11. (FB) — Evelyn Scott. From Brooklyn. URL:
<https://digital.library.upenn.edu/women/scott/precipitations/precipitations.html#16>
12. (FIR) — Elsa Gidlow. The Face in the Rain. URL:
<https://poets.org/poem/face-rain>
13. (E) — Luis G. Dato, Ennui, URL: <https://poets.org/poem/ennui-0>
14. (OST) — Michael Peterson, Our Small Town, URL:
<https://www.poemhunter.com/poem/our-small-town/>
15. (BNOT) — Charles Bukowski, Big Night On The Town, URL:
http://famouspoetsandpoems.com/poets/charles_bukowski/poems/13225

16. (CR) — Stephen Vincent Benet, The City Revisited, URL:
<https://poetree.club/poems/the-city-revisited>
17. (G) — Lola Ridge, The Ghetto, URL: <https://poets.org/poem/ghetto>
18. (C) — Langston Hughes, City, URL:
<https://allpoetry.com/poem/14326871-The-City-by-Langston-Hughes>
19. (Ch) — Carl Sandburg, Chicago, URL:
<https://www.poetryfoundation.org/poetrymagazine/poems/12840/chicago>
20. (LT) — Amy Lowell, A London Thoroughfare. 2 A.M., URL:
<https://poets.org/poem/london-thoroughfare-2-am>
21. (CP) — Denise Levertov, City Psalm, URL:
<https://hilaryanngolden.wordpress.com/2011/06/13/city-psalm-by-denise-levertov/>
22. (OB) — Claude McKay, On Broadway, URL:
<https://www.poetryfoundation.org/poems/44695/on-broadway>
23. (TON) — Allen Ginsberg, Thoughts on a Breath, URL:
<http://southwestreview.com/thoughts-on-a-breath-a-poem-by-allen-ginsberg/>
24. (TON) — Allen Ginsberg, Thoughts on a Breath, URL:
<http://southwestreview.com/thoughts-on-a-breath-a-poem-by-allen-ginsberg/>
25. (MD) — Amy Lowell, Market Day, URL:
<https://www.poemhunter.com/poem/market-day/>
26. (MSS) — Allen Ginsberg, My Sad Self, URL:
<https://www.poetryfoundation.org/poems/49307/my-sad-self>
27. (ARiSS) — Amy Lowell, Afternoon Rain in State Street, URL:
http://famouspoetsandpoems.com/poets/amy_lowell/poems/20055
28. (iTiAW) — Malena Mörling, If There Is Another World, URL:
<https://poets.org/poem/if-there-another-world>
29. (SF) — Amy Lowell, The Sixteenth Floor, URL:
http://www.blackcatpoems.com/l/the_sixteenth_floor.html
30. (NYaN) — Amy Lowell, New York at Night, URL:
<https://poets.org/poem/new-york-night>

31. (CG) — Amy Lowell, The Captured Goddess, URL:
<https://poets.org/poem/captured-goddess>
32. (MC) — James Weldon Johnson, My City, URL:
<https://poets.org/poem/my-city>
33. (Ch) — Carl Sandburg, Chicago, URL:
<https://www.poetryfoundation.org/poetrymagazine/poems/12840/chicago>
34. (TFF) — Joyce Kilmer, The Twelve-Forty-Five, URL:
<https://poets.org/poem/twelve-forty-five>
35. (TFF) — Joyce Kilmer, The Twelve-Forty-Five, URL:
<https://poets.org/poem/twelve-forty-five>
36. (TFF) — Joyce Kilmer, The Twelve-Forty-Five, URL:
<https://poets.org/poem/twelve-forty-five>
37. (GT) — Marilyn Lott, Ghost Towns, URL:
<https://www.poemhunter.com/poem/ghost-towns/>
38. (iCoN) — John Gould Fletcher, In the City of Night, URL:
<https://poets.org/poem/city-night>
39. (iCoN) — John Gould Fletcher, In the City of Night, URL:
<https://poets.org/poem/city-night>
40. (AoC) — Evelyn Scott, The Assumption Of Columbine, URL:
<https://digital.library.upenn.edu/women/scott/precipitations/precipitations.html#15-3>
41. (PPoCD) — April Bernard, Praise Psalm Of The City-Dweller, URL:
<https://archive.org/details/psalms0000bern/page/10/mode/2up>
42. (LN) — Evelyn Scott. Lights At Night, URL:
http://www.blackcatpoems.com/s/lights_at_night.html
43. (M) — Evelyn Scott. Midnight, URL:
<https://digital.library.upenn.edu/women/scott/precipitations/precipitations.html#18>
44. (LT) — Amy Lowell. A London Thoroughfare. 2 A.M., URL:
<https://poets.org/poem/london-thoroughfare-2-am>
45. (iSoM) — Ezra Pound, In a Station of the Metro, URL:
<https://poets.org/poem/station-metro>

46. (S:BP) — Evelyn Scott, Sunset: Battery Park, URL: http://www.blackcatpoems.com/s/sunset_battery_park.html
47. (NY) — Evelyn Scott, New York, URL: <https://digital.library.upenn.edu/women/scott/precipitations/precipitations.html>
48. (NYaN) — Amy Lowell, New York at Night, URL: <https://poets.org/poem/new-york-night>
49. (LAIv) — Delmore Schwartz, Late Autumn In Venice, URL: <https://allpoetry.com/Late-Autumn-In-Venice>
50. (iTIAW) — Malena Mörling, If There Is Another World, URL: <https://poets.org/poem/if-there-another-world>
51. (MSS) — Allen Ginsberg, My Sad Self, URL: <https://www.poetryfoundation.org/poems/49307/my-sad-self>
52. (D) — John Gould Fletcher, Dawn, URL: <https://poets.org/poem/dawn-2>
53. (MHT) — Terry A Harrison, My Home Town, URL: <https://www.poemhunter.com/poem/my-home-town-2/>
54. (OTP) — Bre Pantoja, Our Town, URL: <https://www.poemhunter.com/poem/our-town-2/>
55. (iCoN) — John Gould Fletcher, In the City of Night, URL: <https://poets.org/poem/city-night>
56. (iLTP) — Walter Learned, In London Town, URL: <https://allpoetry.com/In-London-Town>
57. (TC) — Liam Rector, This City, URL: <https://poets.org/poem/city>
58. (RiP) — Claude McKay, Rest in Peace, URL: <https://allpoetry.com/Rest-in-Peace>
59. (TW) — Lola Ridge, Train Window, URL: <https://poets.org/poem/train-window>
60. (HoD) — Conrad Potter Aiken, The House Of Dust: Part 01: 02: One, from his high bright window in a tower of poet, URL:

<https://www.poetrynook.com/poem/house-dust-part-01-02-one-his-high-bright-window-tower>

61. (HJiHoCoP) — Erica Jong, Henry James in the Heart of the City, URL: https://www.best-poems.net/erica_jong/henry_james_in_the_heart_of_the_city.html

62. (W) — Amy Lowell, The Way, URL: <https://poets.org/poem/way>

63. (LoP) — Sarah Teasdale, Lights, URL: <https://englishverse.com/poems/lights>

64. (LPiF) — James Wright, The Last Pieta, URL: <https://allpoetry.com/The-Last-Pieta,-in-Florence>

65. (HoD) — Conrad Potter Aiken, The House Of Dust: Part 01: 02: One, from his high bright window in a tower of poet, URL: <https://www.poetrynook.com/poem/house-dust-part-01-02-one-his-high-bright-window-tower>

66. (G) — Lola Ridge, The Ghetto, URL: <https://poets.org/poem/ghetto>

67. (SFiW) — Deborah Ager, Santa Fe In Winter, URL: <https://www.poetrynook.com/poem/santa-fe-winter>

68. (P) — William Carlos Williams, The Paterson, URL: <http://www.patersonproject.com/Paterson-Poem.html>

69. (C) — Charles Hanson Towne, The City, URL: <https://www.infoplease.com/primary-sources/poetry/modern-verse/charles-hanson-towne-city>

70. (CW) — Frank O'Hara, A City Winter, URL: <https://www.poemhunter.com/poem/a-city-winter/>

71. (SC) — Carl Sandburg, Skyscraper, URL: <http://carl-sandburg.com/skyscraper.htm>

72. (MHLB) — Marge Piercy, The Morning Half-Life Blues, URL: <https://www.poemhunter.com/poem/the-morning-half-life-blues/>

73. (HoD) — Conrad Potter Aiken, The House Of Dust: Part 01: 02: One, from his high bright window in a tower of poet, URL:

<https://www.poetrynook.com/poem/house-dust-part-01-02-one-his-high-bright-window-tower>

74. (SW) — Claude McKay, Subway Wind, URL:

<https://www.poetryfoundation.org/poems/52817/subway-wind>

75. (RvU) — Franklin P. Adams, Rus. Vs. Urbs, URL:

<https://www.poetry.com/poem/14157/rus.-vs.-urbs>

76. (CT) — Robert Frost, Christmas Trees, URL:

<https://www.poetryfoundation.org/poems/57834/christmas-trees-56d23bb00debf>

77. (LLS) — Elizabeth Bishop, Love Lies Sleeping, URL:

<https://allpoetry.com/Love-Lies-Sleeping>

78. (LLS) — Elizabeth Bishop, Love Lies Sleeping, URL:

<https://allpoetry.com/Love-Lies-Sleeping>

79. (CL) — Claude McKay, The City's Love, URL:

<https://poets.org/poem/citys-love>

80. (CL) — Claude McKay, The City's Love, URL:

<https://poets.org/poem/citys-love>

81. (CW) — Frank O'Hara, A City Winter, URL:

<https://www.poemhunter.com/poem/a-city-winter/>

82. (BC) — James Whitcomb Riley, The Beautiful City, URL:

<https://internetpoem.com/james-whitcomb-riley/the-beautiful-city-poem/>

83. (Lo) — Sylvia Plath, Landowners, URL:

<https://allpoetry.com/Landowners>

84. (MW:BB) — Evelyn Scott, Midnight Worship: Brooklyn Bridge, URL:

<https://www.poemhunter.com/poem/midnight-worship-brooklyn-bridge/>

85. (Ci) — Hilda Doolittle, Cities, URL:

<https://www.poetryfoundation.org/poems/44134/cities>

86. (LiS) — Dudley Randall, Laughter in the Slums, URL:

<https://poets.org/poem/laughter-slums>

87. (CBIHtS) — Charles Reznikoff, The city breaks in houses to the sea, uneasy with waves, URL: <https://poets.org/poem/city-breaks-houses-sea-uneasy-waves>
88. (1951) — Frank O'Hara, 1951, URL: <https://allpoetry.com/poem/8509965-1951-by-Frank-O-Hara>
89. (Ca) — W. H. Auden, The Capital, URL: <https://genius.com/W-h-auden-the-capital-annotated>
90. (S) — Frank O'Hara, Steps, URL: <https://genius.com/Frank-ohara-steps-annotated>
91. (WL) — T. S. Eliot, The Waste Land, URL: <https://www.poetryfoundation.org/poems/47311/the-waste-land>
92. (AiNY) — Maya Angelou, Awakening in New York, URL: <https://www.poetryfoundation.org/poems/48988/awaking-in-new-york>
93. (MP) — Charles Hanson Towne — Manhattan, URL: <https://www.poemhunter.com/poem/manhattan/>
94. (MP) — Charles Hanson Towne — Manhattan, URL: <https://www.poemhunter.com/poem/manhattan/>
95. (Dt) — Charles Hanson Towne, Downtown, URL: <https://allpoetry.com/Downtown>
96. (MP) — Charles Hanson Towne — Manhattan, URL: <https://www.poemhunter.com/poem/manhattan/>
97. (MP) — Charles Hanson Towne — Manhattan, URL: <https://www.poemhunter.com/poem/manhattan/>
98. (MP) — Charles Hanson Towne — Manhattan, URL: <https://www.poemhunter.com/poem/manhattan/>
99. (MP) — Charles Hanson Towne — Manhattan, URL: <https://www.poemhunter.com/poem/manhattan/>
100. (MP) — Charles Hanson Towne — Manhattan, URL: <https://www.poemhunter.com/poem/manhattan/>

ДОДАТОК «Засоби створення образу міста та їх відображення в українському перекладі»

№	Excerpt of poetry	Translation
1	<p><i>I see the <u>mighty city</u> through a mist – The strident trains that speed the goaded mass, The poles and spires and towers vapor- kissed (WC:URL)</i></p>	<p>Могутнє місто бачу, сховане у млі І потяги стрімкі, що мчать рухому масу, Імлюю поціловані стовпи і вежі, і шпилі. (Переклад наш – З.Д.)</p>
2	<p><i>i am new york city here is my brain of hot sauce my tobacco teeth my mattress of bedbug tongue legs apart hand on chin war on the roof insults pointed fingers. pushcarts my contraceptives all (INYC:URL)</i></p>	<p>я – нью йорк ось мої мізки з гострого соусу мої тютюнові зуби мій матрац з клопів язык ноги нарізно руки на підборідді війна на даху образи загострені пальці магазинні візки всі мої контрацептиви</p>
3	<p><i>We are apart; <u>the city grows quiet between us,</u> <u>She hushes herself, for midnight makes heavy her eyes,</u> The tangle of traffic is ended, the cars are empty, Five streets divide us, and on them the moonlight lies (AN:URL).</i></p>	<p>Ми порізно; й між нами затихає місто, опівночі тяжіють його очі Затори зникли і в машинах пусто, П'ять вулиць розділяють нас у світлі місячної ночі.</p>
4	<p><i><u>The houses, rearing themselves higher,</u> <u>Assemble among the clouds.</u> (WS:URL).</i></p>	<p><u>Будинки, тягнучись увись,</u> <u>Збираються посеред хмар.</u></p>

5	<p><i>On roof and street, on park and pier, The springtide sun shines soft and white, Where the “Flat Iron,” gaunt, austere, Lifts its huge tiers in limpid light (TFI:URL).</i></p>	<p>На пірсі, в парку, на дахах і на дорогах Весняне сонце світить біло й ніжно, Стоїть Флет Айрон, худорлява й строга, Здіймається увись поважно.</p>
6	<p><i>The street crawls undulant, Like a river addled With its hot tide of flesh That ever thickens (G:URL).</i></p>	<p>Вулиця звивається, Неначе річка неспокійна З гарячими припливами плоті, що не спадають.</p>
7	<p><i>Night blows through me. I am clear with its bitterness. I tinkle along <u>brick canyons</u> Like a crystal leaf (WS:URL).</i></p>	<p>Глупа ніч пронизує мене. Я гіркоту її пізнавши, Дзеленкочу вздовж урвищ цегляних, неначе кришталевий лист.</p>
8	<p><i>There lies new San Francisco, Sea-maid in purple dressed (CTWNR:URL)</i></p>	<p>Ось там розкинулася Сан- Франциско, Русалка у вбранні бузковім</p>
9	<p><i>Think you, <u>hungry is the city in the fog</u> Where now the darkened piles resume Their framed and frozen prayer Articulate and shafted in the stone Against the void and absolute air (SFNW:URL).</i></p>	<p>Подумай тільки-но, зголодніле місто у тумані, Там, де розсипались будинки темними юрбами, Їхні обрамлені та захололі молитви Виразні й виточені в камені, Серед повітря й пустоти.</p>
10	<p><i>For one brief golden moment rare like wine, The <u>gracious city</u> swept across the line (CL:URL);</i></p>	<p>На золоту невелемовну мить, рідкісну як дань, Сердечне місто пронеслось перед очима, наче лань.</p>
11	<p><i>Across the river Manhattan floats— Dim gardens of fire—</i></p>	<p>За річкою Мангеттен височіє— Сади вогню тьмяні—</p>

	<i>And rushing invisible toward me through the fog, A hurricane of faces (FB:URL).</i>	І мчить незримий крізь імлу до мене, Ураган облич.
12	<i>Background of grey, A rain-wet street; Shuffling; shambling Beating feet, Past the corner where four ways meet (FIR:URL).</i>	Завіса сіра, Вулиця, мокра від дощу; Шаркання, човгання, Стукіт ніг За ріг, куди веде квартет доріг.
13	<i>Ears I had but I heard not The clamor of bells from churches and towers of stone, I heard not the clink of metal, The groaning of iron With the weight of passengers and wheels of iron (E:URL)</i>	Хоч вуха мав, але не чув Ні церковних дзвонів гул, ні веж, Ні дзвін металу Й стогону заліза Під вагою сотні душ
14	<i>The many <u>old buildings</u> lining the main street Which by the way, isn't main street that's a block away From the small library to the high school, just a jot to get to The sidewalks resemble the <u>old boardwalks</u> from yesteryear The shops vary as the street winds to the highway (OST:URL)</i>	Багато старих будинків обступили центральну вулицю Яка, до речі, й зовсім не центральна, та – за квартал Від невеликої бібліотеки до середньої школи лиш кілька кроків Узбіччя нагадують старі тротуари минулих років Магазини змінюються в міру того, як вулиця прямує до шосе
15	<i>drunk on the dark streets of <u>some city</u>, it's night, you're lost, where's your room? you enter a bar to find yourself, order scotch and water (BNOT:URL).</i>	Сп'янілий на темних вулицях якогось міста вже ніч, ти загубився, де живеш? Заходиш в бар у пошуках себе, Замовляєш віскі й воду.

16	<p><i>Soon From peak and cliff and minaret The city's lights began to wink (CR:URL)</i></p>	<p>Ще мить та з вежі, скелі, мінарету Світло міста заморгає</p>
17	<p><i>The street crawls undulant, Like a river addled With its hot tide of flesh That ever thickens (G:URL).</i></p>	<p>Вулиця звивається, Неначе річка, засліплена гарячими припливами плоті, що не спадають.</p>
18	<p><i>In the evening the city Goes to bed Hanging lights Above its head (C:URL).</i></p>	<p>Ввечері місто Залазить в ліжко Вішаючи зорі На його підніжку.</p>
19	<p><i>Under the smoke, dust all over his mouth, laughing with white teeth (Ch:URL)</i></p>	<p>Під димом, сажі повний рот, регоче білими зубами</p>
20	<p><i><u>The city is squalid and sinister,</u> With the silver-barred street in the midst, Slow-moving, A river leading nowhere (LT:URL).</i></p>	<p>Місто убоге і зловісне, Посередині звивається вулиця, рухається повільно, наче Річка, що веде в нікуди.</p>
21	<p><i>yet breathing those fumes, walking the thronged pavements among crippled lives, jackhammers raging, a parking lot painfully agleam in the May sun, I have seen not behind but within, within the dull grief, blown grit, <u>hideous</u> <u>concrete facades</u>, another grief, a gleam as of dew, an abode of mercy, have heard not behind but within noise a humming that drifted into a quiet smile (CP:URL).</i></p>	<p>але вдихаючи цей дим, блукаючи по тротуарах серед покалічених життів і шуму відбійних молотків, по стоянці, що хворобливо мерехтить у світлі травневого сонця, я бачив не позаду, а всередині, в межах тупої болі, пилу, обридливих бетонних фасадів, і скорботи, проблиск немов крапельку роси, обитель милосердя, чув шум не ззовні, а зсередини, музикання, що перейшло у тиху усмішку.</p>

22	<i>About me young and careless feet Linger along the <u>garish street</u> (OB:URL);</i>	Про мої молоді й недбалі ноги, Що вешталися вздовж строкатої дороги.
23	<i>Nothing but massive metal bars about, <u>monster machines</u> that eat us, Controlled by the army the Cops, the Secret police, our own thoughts (TON:URL)!</i>	Нічого, крім величезних залізних прутів та монструозних машин, що пожирають нас, керованих армією копів, таємною поліцією чи навіть власними думками!
24	<i>Majestic rolling in a skirt of <u>human fog</u>, building blocks rise at sky edge Confronting the march of branches and house roofs to horizon (TON:URL).</i>	Будинки здіймаються над небокраєм
25	<i>A stately minster at the northern side Lifts its twin spires to the distant sky, Pinnacled, carved and buttressed (MD:URL);</i>	Собор величний на північній стороні Здіймає свої шпилі-близнюки, прикрашені різьбою, високо в небо;
26	<i>And all these streets leading so crosswise, honking, lengthily, by avenues stalked by high buildings or crusted into slums thru such halting traffic screaming cars and engines (MSS:URL)</i>	І всі ці вулиці ведуть навхрест, з протяжними гудками, по проспектах переслідуваних високими будівлями або забитими в нетрі через такий обривистий рух вереск автомобілів і двигунів
27	<i><u>The city is rigid with straight lines and angles,</u> <u>A chequered table of blacks and greys</u> (ARiSS:URL).</i>	Місто складається з прямих кутів і ліній, Неначе картатий чорно-сірий стіл.
28	<i>Sooner or later even <u>the concrete</u> <u>will crumble and cry in silence</u> along with all the lost road signs (iTiAW:URL).</i>	Рано чи пізно навіть бетон кришитиметься й мовчки плакатиме разом із втраченими дорожніми знаками.
29	<i>The noise of the city sounds below me. It clashes against the houses</i>	Міський шум лунає піді мною, Він б'ється об будинки

	<i>And rises like smoke through the narrow streets (SF:URL).</i>	Й здіймається, неначе дим із закутків.
30	<i>I hear the sigh The goaded city gives, not day Nor night can ease her heart, her anguished labours stay (NYaN:URL).</i>	Зітхання загнаного міста чую я, ні світло сотні днів, Ані ніч глуха не можуть знять тягар з його душі, Зупинить його важких трудів.
31	<i>Over the housetops, Above the rotating chimney-pots, I have seen a shiver of amethyst, And blue and cinnamon have flickered A moment, At the far end of a <u>dusty street</u> (CG:URL).</i>	Понад дахами, Понад димарям, Трепет аметисту бачив я, І синь, і кориця заграли На мить, У дальньому кінці курної вулиці.
32	<i>But, ah! Manhattan's sights and sounds, her smells, Her crowds, her throbbing force, the thrill that comes From being of her a part, her subtle spells, Her shining towers, her avenues, her slums— O God! the stark, unutterable pity, To be dead, and never again behold my city (MC:URL)!</i>	Але ж Мангеттен! Її звуки й види, її запахи, Її натовти, її пульсуюча сила, трепет, що відчуваєш будучи її частиною, її ніжні чари, Її сяючі вежі, її проспекти, її нетрі... О Боже! Яка невимірна скорбота Померти, і більше ніколи не бачити свого міста!
33	<i>Under the terrible burden of destiny laughing as a young man laughs, Laughing even as an ignorant fighter laughs who has never lost a battle (Ch:URL)</i>	Під фатуму жахливим тягарем, сміється, як сміятись може тільки молодик Сміється, як нетямущий боєць, що у житті лиш вигравав.
34	<i>Why, even strident Paterson Rests quietly as any nun (TFF:URL).</i>	Та навіть Патерсону спиться так солодко, неначе він черниця.
35	<i>The cottages of Lake View sigh And sleeping, frown as we pass by (TFF:URL).</i>	Котеджне містечко зітхає І хмуриться уві сні, як ми його минаєм.

36	<i>And quiet holds the weary feet That daily tramp through <u>Prospect Street</u> (TFF:URL).</i>	І в тиші спочивають натруджені ноги, Що зранку топчуть всі міські дороги.
37	<i>It's hard to believe they are gone Those folks who lived in the towns As you see the <u>empty buildings</u> Grass sparse and parched and brown (GT:URL)</i>	Важко повірити, що їх вже нема жителів цих містечок все що лишилось - пусті будинки й рідка пожухла трава
38	<i>City of vermilion curtains, city whose windows drip with crimson, tawdry, tinselled, <u>sensual city</u>, throw me pitilessly into your crowds (iCoN:URL).</i>	Місто ртутно-червоних завіс, місто з багряними вікнами, місто дешевої мішури, чуттєве місто, безжалісно жбурними мене у свій натовп.
39	<i>City of midnight, Smite me with your despair (iCoN:URL).</i>	Місто опівночі, Вдар мене своїм відчаєм.
40	<i>The lights trickle grayly down from the <u>hoary palisades</u> And drip into the river (AoC:URL).</i>	Вогні стікають з сивих частоколів і капають у річку.
41	<i>There was a place made, a <u>clearing in the wilderness of bricks</u>, where they gathered to sing – the microphone warbled, the hot smell of tar and hope fanned in wings of smoke (PPoCD:URL)</i>	Була <u>галявина між пустки цегляної</u> , місце співу – мікрофон дзижчав, і пахло там смолою та надією, що в крилах диму трепетіли.
42	<i>In the city, <u>Storms of light</u> Surge against the clouds, Pushing up the darkness (LN:URL).</i>	В місті Хвилі світла Б'ються об хмари, Відганяючи темряву
43	<i>The golden snow of the stars Drifts in mounds of light, Melts against the hot sides of the city, Cool cheek against burning breast, Cold golden snow, Falling all night (M:URL).</i>	Золотий зірковий снігопад Кружляє в світла танку І тане на гарячих боках міста, <u>неначе холодна щока</u> <u>притуляється</u> <u>до гарячих грудей</u> . Холодний блискучо-жовтий сніг

		Падає аж до світанку.
44	<i>I stand in the window and watch the moon. She is thin and lustreless, But I love her. I know the moon, And this is an <u>alien city</u> (LT:URL).</i>	Я стою у вікні і дивлюся на місяць. Хоч тонкий і позбавлений блиску, я люблю його. Я з місяцем знайома, а місто це – чужинець.
45	<i>The apparition of these faces in the crowd; <u>Petals on a wet, black bough</u> (iSoM:URL).</i>	Поява цього натовпу облич; Пелюсти на вогкій чорні гільці.
46	<i>From cliffs of houses, Sunlit windows gaze down upon me Like undeniable eyes, Millions of bronze eyes, Unassailable, Obliterating all they see (S:BP:URL).</i>	Зі скель будинків, Залиті сонцем вікна зглядаються на мене, Неначе справжні очі, Мільйони бронзових очей, Неприступні, Вони знищують все, на що падає їх погляд.
47	<i>With huge diaphanous feet, March the <u>leaden velvet elephants</u>, Pressing the bodies back into the earth (NY:URL).</i>	Величезними прозорими ногами, Крокують свинцеві оксамитові слони, Втоптуючи тіла назад у ґрунт.
48	<i>Instead the glaring, man-filled <u>city groans</u> below (NYaN:URL)!</i>	Натомість, внизу стогне кричуче, заповнене людьми місто!
49	<i>The city floats no longer like a bait To hook the nimble darting summer days (LAIv:URL).</i>	Місто вже не схоже на приманку Для ловлі літнього ранкового серпанку.
50	<i>Sooner or later even the concrete will crumble and cry in silence along with all the lost road signs (iTiAW:URL).</i>	Рано чи пізно навіть бетон кришитиметься й мовчки плакатиме разом із втраченими дорожніми знаками.
51	<i>Confused by the spectacle around me., Man struggling up the street/ with packages, newspapers,</i>	Збентежений видовищем навколо мене, Чоловік ледве несе свої

	<p><i>ties, beautiful suits toward his desire Man, woman, streaming over the pavements red lights clocking hurried watches & movements at the curb</i> (MSS:URL)</p>	<p>пакунки, газети краватки, красиві костюми назустріч його бажанню Чоловіки, жінки, всі вилились на тротуар червоні вогні поспішно мигають та рухи на узбіччі</p>
52	<p><i>Within the city, The streets which were the last to fall to sleep, Hold yet stale fragments of the night</i> (D:URL).</p>	<p>У межах міста, вулиці, котрі останніми закрили очі, все ще тримаються за обривки ночі.</p>
53	<p><i>No lightning bugs in this <u>cement town</u>, everybody so angry they just wore a permanent frown Hate and anger was the only sounds I ever heard, I soon learned the permanence of their militant words</i> (MHT:URL).</p>	<p>Немає світлячків у цьому кам'яному місті, і всі насуплені від постійної злості, Ненависть і гнів – єдині звуки, що я чув, Невдовзі і я збагнув незмінність їхніх грізних слів.</p>
54	<p><i>I walk these <u>lonely</u> <u>Streets alone</u> No one by my side</i> (OTP:URL)</p>	<p>Ходжу <u>самотніми</u> <u>вулицями</u> сам-один Нікого біля мене</p>
55	<p><i>City of vermilion curtains, city whose windows drip with crimson, tawdry, tinselled, sensual city, throw me pitilessly into your crowds</i> (iCoN:URL).</p>	<p>Місто ртутно-червоних завіс, місто з багряними вікнами, місто дешевої мішури, чуттєве місто, безжалісно жбурними мене у свій натовп.</p>
56	<p><i>The <u>noisy, pushing, bustling crowd</u>, The din of trade and traffic loud, Confuse the too bewildered sense And drive a thousand memories hence</i> (iLTP:URL).</p>	<p>Шумний і метушливий натовп, Гул торгівлі, руху, Збивають з пантелику І викликають спогадів когорт</p>
57	<p><i>In audacity, in hilarity, this city plays an unbelievable organ.</i></p>	<p>В своїй зухвалості, у пустощах своїх,</p>

	<i>How afternoon goes like the movies</i> (TC:URL).	це місто віртуозно грає на органі. І день проходить, як в кіно.
58	<i>No more, if still you wander, will you meet</i> <i>With nights of unabating bitterness;</i> <i>They cannot reach you in your safe retreat,</i> <i>The city's hate, the city's prejudice</i> (RiP:URL)!	Блукаючи, не стрінеш більше Ти ночей гірких; В своєму затишному сховку Далеко ти від ненависті й упередження міських!
59	<i>Small towns</i> <i>Crawling out of their green shirts.</i> <i>Tubercular towns</i> <i>Coughing a little in the dawn</i> (TW:URL).	Маленькі містечка Виповзають зі свого зеленавого вбрання... Сухотні містечка покашлюють на світанку...
60	<i>One, from his high bright window,</i> <i>looking down,</i> <i>Peers like a dreamer over the <u>rain-bright</u></i> <i>town,</i> <i>And thinks its towers are like a dream.</i> <i>The western windows flame in the sun's</i> <i>last flare,</i> <i><u>Pale roofs</u> begin to gleam</i> (HoD:URL).	З вікна високого дивиться униз, мов мрійник споглядає місто дощове І дума, що вежі ці зі сну Вікна останній сонця спалах підловили Бліді дахи схожі на росу рясну
61	<i>All denizens</i> <i>of this <u>demonic city</u> caught</i> <i>between pitch and black</i> <i>long for the light</i> (HJiHoCoP:URL).	Всі жителі пекельного міста цього застрягли в непроглядній темряві спрагли за небесним світлом.
62	<i>But on the far side is a city whose</i> <i>windows flame gold in the sunset.</i> <i>It lies fair and shining before him, a <u>gem</u></i> <i>set betwixt sky and water</i> (W:URL).	Навпроти нього міста вікна золотом горять. Воно розкинулося перед ним прекрасне й сяюче, неначе самоцвіт між небом та водою.
63	<i>Glad to leave far below the clanging city;</i> <i>Looking far downward to the <u>glaring</u></i> <i>street</i> <i>Gaudy with light, yet tired with many</i> <i>feet,</i> <i>In both of us wells up a wordless pity</i> (LoP:URL);	Рада залишити місто це дзвінке Дивись вниз на вулицю яскраву Засліплену світлом, втоптану ногами У нас обох – одна журба на двох

64	<i>The whole city Is stone, even Where stone Doesn't belong (LPiF:URL).</i>	Місто – суцільний камінь, Навіть де каменю Місця немає.
65	<i>And along black streets that glisten as if with rain, The muted city seems Like one in a restless sleep, who lies and dreams Of vague desires, and memories, and half-forgotten pain (HoD:URL).</i>	Вздовж чорних вулиць, що наче від дощу блищать, Затихле місто схоже на людину у тривожнім сні, що спить і бачить напівзабутий біль і спогади мутних бажань.
66	<i>The street crawls undulant, Like a river addled With its hot tide of flesh That ever thickens (G:URL).</i>	Вулиця звивається, Неначе річка неспокійна З гарячими припливами плоти, що не спадають.
67	<i>The city is closing for the night (SFiW:URL).</i>	<u>Місто завершило свій робочий день.</u>
68	<i>nothing but the blank faces of the houses and cylindrical trees (P:URL)</i>	нічого, крім порожніх облич будинків і дерев
69	<i>It called me in the sunrise and the dew, At noon and twilight, sadly, hungrily, The jealous City, whispering always— "Home!" (C:URL)</i>	Кликало мене світанками й росою, в сутінки й в обід, сумно й зголодніло, Ревниве Місто, завжди шепотіло: "Додому!"
70	<i>The stem your garter tongue would twist has sunk upon the waveless bosom's mist, thigh of the city, apparition, hate, (CW:URL).</i>	Корінь язика ласкає лона площину ненависть, примара, міста стегно
71	<i>By day the <u>skyscraper</u> looms in the smoke and sun and <u>has a soul.</u> Prairie and valley, streets of the city, pour people into it and they mingle among its twenty floors and are poured out again back to the streets, prairies and</i>	Вдень хмарочос стоїть закутаний у смог, немов живий. Степи й долини, міста вулиці зганяють туди люд, що копошиться поміж численних поверхів і виривається назад на вулиці, степи й долини.

	<i>valleys (SC:URL).</i>	
72	<i>we dream of the stop on the subway without a name, the door in the heart of the grove of skyscrapers (MHLB:URL)</i>	ми мріємо про зупинку в метро без назви, двері до серця кам'яного лісу.
73	<i>The walls and towers are warmed and gleam. Sounds go drowsily up from streets and wharves. The city stirs like one that is half in dream (HoD:URL).</i>	Стіни і башти зігріті й ясні, Звуки сонно лунають з вулиць й причалів Місто ворухиться, неначе досі уві сні.
74	<i>Far down, down through the city's great, gaunt gut, The gray train rushing bears the weary wind; In the packed cars the fans the crowd's breath cut, Leaving the sick and heavy air behind (SW:URL).</i>	Далеко внизу, внизу через велику, виснажену кишку міста, Сірий потяг мчить стомлений вітер; У наповнених машинах не вистачає духу, Залишаючи хворе, важке повітря позаду
75	<i>Returns to this <u>pulsating city</u>, The perpetrator of this pome Yearns for a lovely country home (RvU:URL).</i>	Повертається до цього пульсуючого міста, Крадій цього яблука Сумує за чудовим заміським будинком
76	<i>The city had withdrawn into itself And left at last the country to the country (CT:URL);</i>	Місто замкнулося в собі, і полишило шир сільську насамоті.
77	<i>an <u>immense city</u>, carefully revealed, made delicate by over-workmanship, detail upon detail, cornice upon façade (LLS:URL)</i>	Неосяжне місто, бережно розкриті, Виплекане надлишком майстерності, Деталь за деталлю, Карниз за фасадом
78	<i><u>the city</u> grows down into his open eyes inverted and distorted. No. I mean <u>distorted and revealed</u>, if he sees it at all (LLS:URL).</i>	місто постає перед його очима перевернуте і викривлене, Ні. Спотворене і викрите, Якщо він взагалі помітив.

79	<i>Forgetting that I was an alien guest, <u>She bent to me, my hostile heart to win,</u> <u>Caught me in passion to her pillowy breast</u> (CL:URL);</i>	Забувшися, що я чужак, <u>Вона схилилася до мене,</u> <u>моє щоб серце підкорити,</u> <u>І палко обійняла так.</u>
80	<i>The great, <u>proud city</u>, seized with a strange love, <u>Bowed down</u> for one flame hour my pride to prove (CL:URL).</i>	Величне, гордовите місто, охоплене любов'ю дивною, Схилилося на полум'яний час, мою гординю довести даремною.
81	<i>How like a queen, to seek with jealous eye the face that flees you, hidden city, white swan (CW:URL).</i>	Як, неначе королева, шукаєш оком зздрісним обличчя, що біжить від тебе, скрите місто, лебідь білий.
82	<i>But the Beautiful City evades us— No spire of it glints in the sun— No glad-bannered battlement shades us When all our Journey is done (BC:URL).</i>	
83	<i>And see that first house, as if between Mirrors, engendering a <u>spectral</u> <u>Corridor of inane replicas,</u> Flimsily peopled (Lo:URL).</i>	І бачу перший той будинок, ніби між дзеркал, які породжують <u>спектральний</u> <u>коридор безглузвих реплік,</u> не велелюдний.
84	<i>In the rain <u>Rows of street lamps are saints in bright garments</u> That flow long with the bend of knees. They lift pale heads nimbussed with golden spikes (MW:BB:URL).</i>	В плащі дощу, Ряди вуличних ліхтарів — святі в яскравих ризах, що розвіваються внизу поміж колін, Піднімають бляклі голови свої, в золотих німбах.
85	<i><u>And in these dark cells,</u> packed street after street, souls live, hideous yet— <u>O disfigured, defaced</u> (Ci:URL),</i>	<u>В холодних цих темницях,</u> битком набитих вулицях, огидні душі ці живуть, спотворені, понівечені.
86	<i>In <u>crippled streets</u> where happiness seems buried under the sooty snow of northern winter (LiS:URL)</i>	На вулиця скалічених, де щастя видиться похованим під чорним снігом північної зими

87	<i>The city breaks in houses to the sea, uneasy with waves, And the lonely sun clashes like brass cymbals (CBiHtS:URL).</i>	Місто рветься хатами до бурхливого моря, І сонце самотнє гримить, наче мідні цимбали.
88	<i>Alone at night in the <u>wet city</u> the country's wit is not memorable (1951:URL).</i>	На самоті вночі у дощовому місті вуличних хитрощів не пригадати.
89	<i>In <u>unlighted streets</u> you hide away the appalling (Ca:URL);</i>	На темних вулиця своїх ховаєш ти жахливе;
90	<i>How funny you are today New York like Ginger Rogers in Swingtime (S:URL)</i>	Який кумедний ти сьогодні, Нью- Йорк, неначе головна героїня ромкому.
91	<i><u>Unreal City</u>, Under the brown fog of a winter dawn (WL:URL).</i>	О місто ілюзорне! Під бурою імлою зимової зорі.
92	<i>The city drags itself awake on subway straps (AiNY:URL);</i>	Місто продирає очі, Тримаючись за поручні в метро;
93	<i>Remember, in your stress, The fragrant flower of youth, The ancient loveliness, The wise, substantial truth. <u>The City is a golden lie, a serpent's awful tooth!</u> (MP:URL)</i>	Пам'ятайте, навіть у недолі, молодості цвіт, античної краси наліт, розсудливої правди моноліт. Місто – золотий обман, жахливий полоза укус.
94	<i><u>I saw the tired City fall in the arms of the Night</u>, Like a beautiful, weary woman, after the day's delight (MP:URL).</i>	Бачив я падіння втомленого Міста у обійми Ночі, Неначе жінки струдженої, що після праці відпочить охоча.
95	<i>And, cityward, <u>the honeycombs of light</u> (Dt:URL)</i>	І в міста стороні – тисячі вогнів
96	<i>These are enough— These fragile handfuls of miraculous bloom—</i>	Цього достатньо – Цих тендітних стебел чудоцвіту – Щоб Місто-монстр вчуяло Весну!

	<i>To make the monster City feel the Spring!</i> (MP:URL)	
97	<i>April, your shining feet are needed here In the dark districts where <u>the City hides</u> Her palest children, famishing for you</i> (MP:URL).	Весно, ступи своїм прекрасним кроком на темні вулиці, де <u>Місто затаїло</u> блідих своїх дітей, за тобою спраглих.
98	<i>This is the iron City's awful way— Not wilfully to crush our bodies down Beneath her agate heel; but day by day To choke us with wild loneliness; to drown Our hearts and hopes—yet never quite to slay</i> (MP:URL).	Сталевого міста жахлива пеня— Не навмисно чавити нас своїм агатовим підбором, та день від дня душити нас пекельною самотністю, топити нас, наші серця й надії – та все ж не до кінця.
99	<i>O, never, never will the City sing The song of labor done; she prospers most When toiling for the processes of Growth</i> (MP:URL).	Ніколи, ніколи місто не співатиме, що праці видніється кінець, воно найбільше процвітає, коли працює та зростає.
100	<i>The sweltering Summer brings her furious fires And lights them on the City's iron hearth</i> (MP:URL).	Спекотне Літо приносить свої розгнівані вогні І розгнітає їх у серці сталевого міста.